

Talouden ja toiminnan seuranta

Tammi-maaliskuu 2024

AJANKOHTAISET NOSTOT

LAHTI-KAUPUNKI

- Talous
- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitus
- Investoinnit
- Elinvoima
- Väestö
- Työllisyys
- Henkilöstö
- palvelualueiden talous ja toiminta

LAHTI-KONSERNI

- Konsernin tulos- ja rahoituslaskelma
- Konserniyhtiöiden talous ja toiminta

LIITTEET sis. sanastosesitteet

Ajankohtaiset nostot

Kaupungin tulosenuste on -51,5 milj. euroa.

Inflaatio maaliskuussa 2,2 %. Inflaatiota hidasti muun muassa asuntolainojen keskikoron lievempi nousu ja sähkön hinnan lasku.

Suomen taantuma on ollut pidempi ja syvempi kuin aiemmin arvioitiin. Kasvua ei odoteta vuodelle 2024.

Väkiluku on kasvanut 240 henkilöllä vuoden 2024 alusta ja vuoden takaisesta 653 asukkaalla.

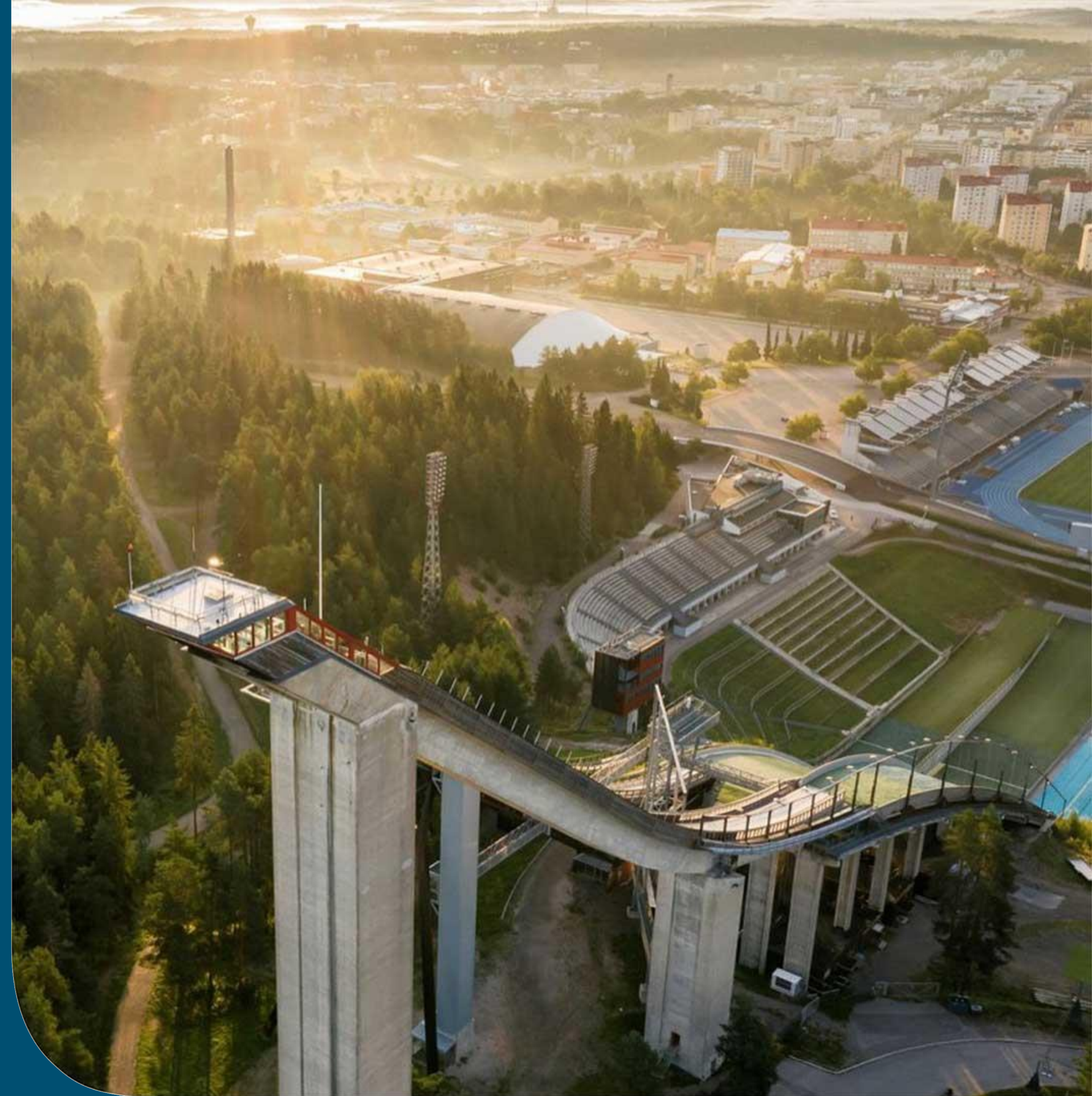
Maaliskuun 2024 työttömyysaste oli 14,3 %. (3/2023: 13 %), suurten kaupunkien korkein. Koko maan työttömyysaste on 10,7 %.

Suunniteltujen henkilötyövuosien ennustetaan alittuvan ja terveysperusteisten poissaolojen vähentyvän edelliseen vuoteen nähden

Lahti on tehty kestäväksi

Lahti-kaupunki

Tulosennuste

Tuloslaskelma, milj. euroa	TP 2023	KS	KS+LTA:t	ENNUSTE	Poikkeama
Toimintatuotot	187,3	166,4	166,4	172,2	5,8
Valmistus omaan käyttöön	1,3	1,1	1,1	1,1	0,0
Toimintakulut	-490,6	-525,3	-526,4	-524,4	-2,0
Toimintakate	-302,0	-357,8	-358,9	-351,0	7,8
Verotulot	304,8	287,2	287,2	283,7	-3,5
Valtionosuudet	90,9	76,2	76,2	76,4	0,2
Rahoitustuotot ja -kulut	1,0	-5,6	-5,6	-5,6	0,0
Vuosikate	94,8	0,1	-1,0	3,5	4,5
Poistot ja arvonalentumiset	-53,5	-55,2	-55,2	-55,0	-0,2
Tilikauden tulos	41,2	-55,1	-56,2	-51,5	4,7
Poistoeron lisäys tai vähennys	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varausten lisäys tai vähennys	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahastojen lisäys tai vähennys	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Tilikauden yli-/alijäämä	41,4	-55,0	-56,1	-51,4	4,7

- Tammi-maaliskuun ennusteen mukaan vuosikate on +3,5 milj. euroa ja ei riitä kattamaan poistoja.
- Ennusteen mukaan kaupungin tilikauden tulos on negatiivinen -51,5 milj. euroa.
- Verotuloennuste on heikentynyt 3,5 milj. euroa yhteisöverokertymän osalta.
- Ennusteeseen sisältyy vain talousarviopäätöksen mukaiset käyttöomaisuuden myyntivoitot +2,1 milj. euroa kiinteistöjen ja maaomaisuuden myynteihin liittyen.
- Valtuuston 29.1.2024 hyväksymä lisätalousarvio on huomioitu KS+LTA:t -sarakkeessa ja poikkeamat esitetään siihen nähden.

VUOSIKATE
ENNUSTE

3,5

milj. euroa
(2023: 94,8)

TULOS
ENNUSTE

-51,5

milj. euroa
(2023: 41,2)

YLIJÄÄMÄ TASEESSA
ENNUSTE

203,4

milj. euroa
(2023: 254,8)

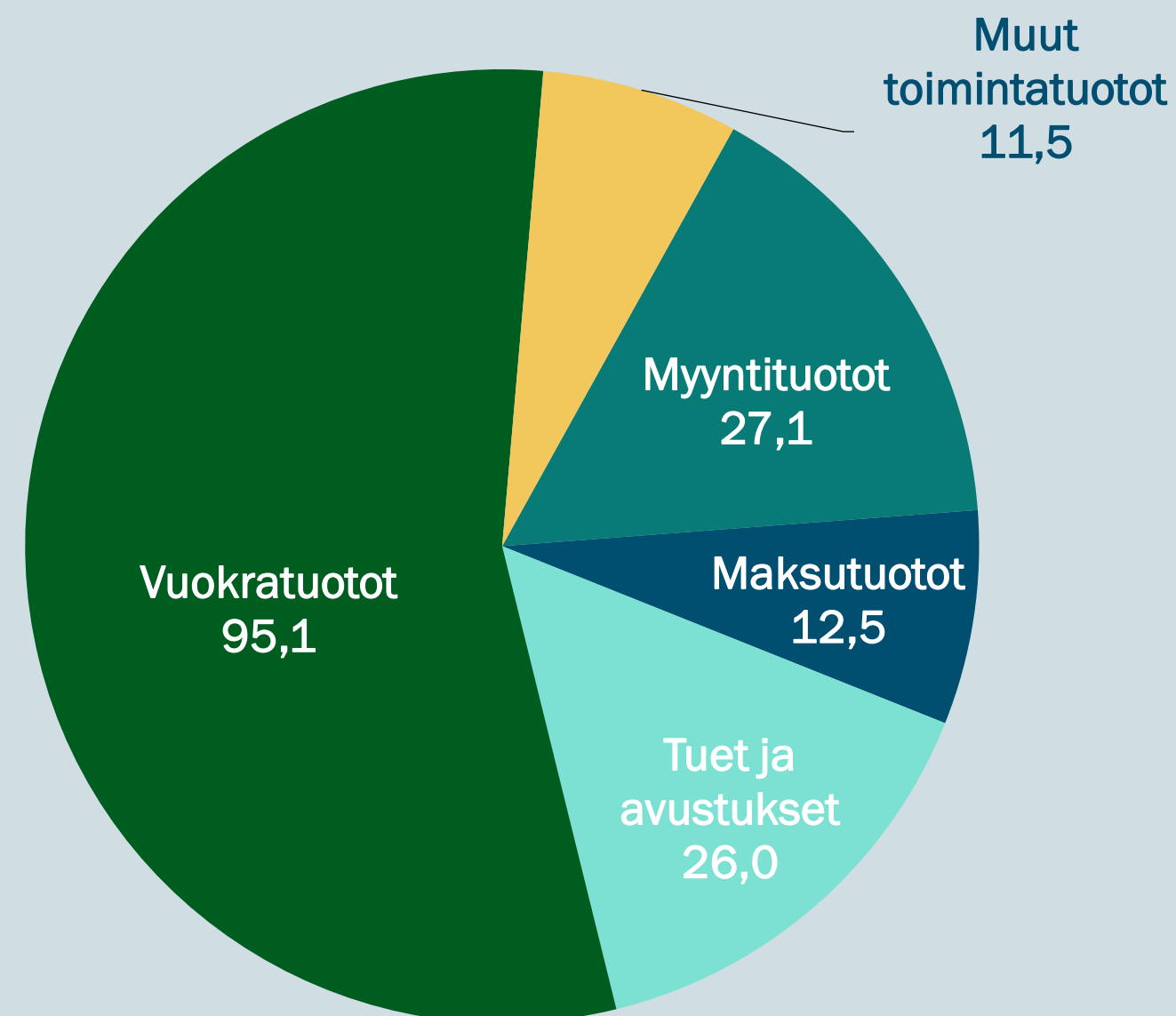
Toimintatuotot ja -kulut -ennusteet

TOIMINTATUOTOT

ENNUSTE

172,2

milj. euroa
(2023: 187,3)

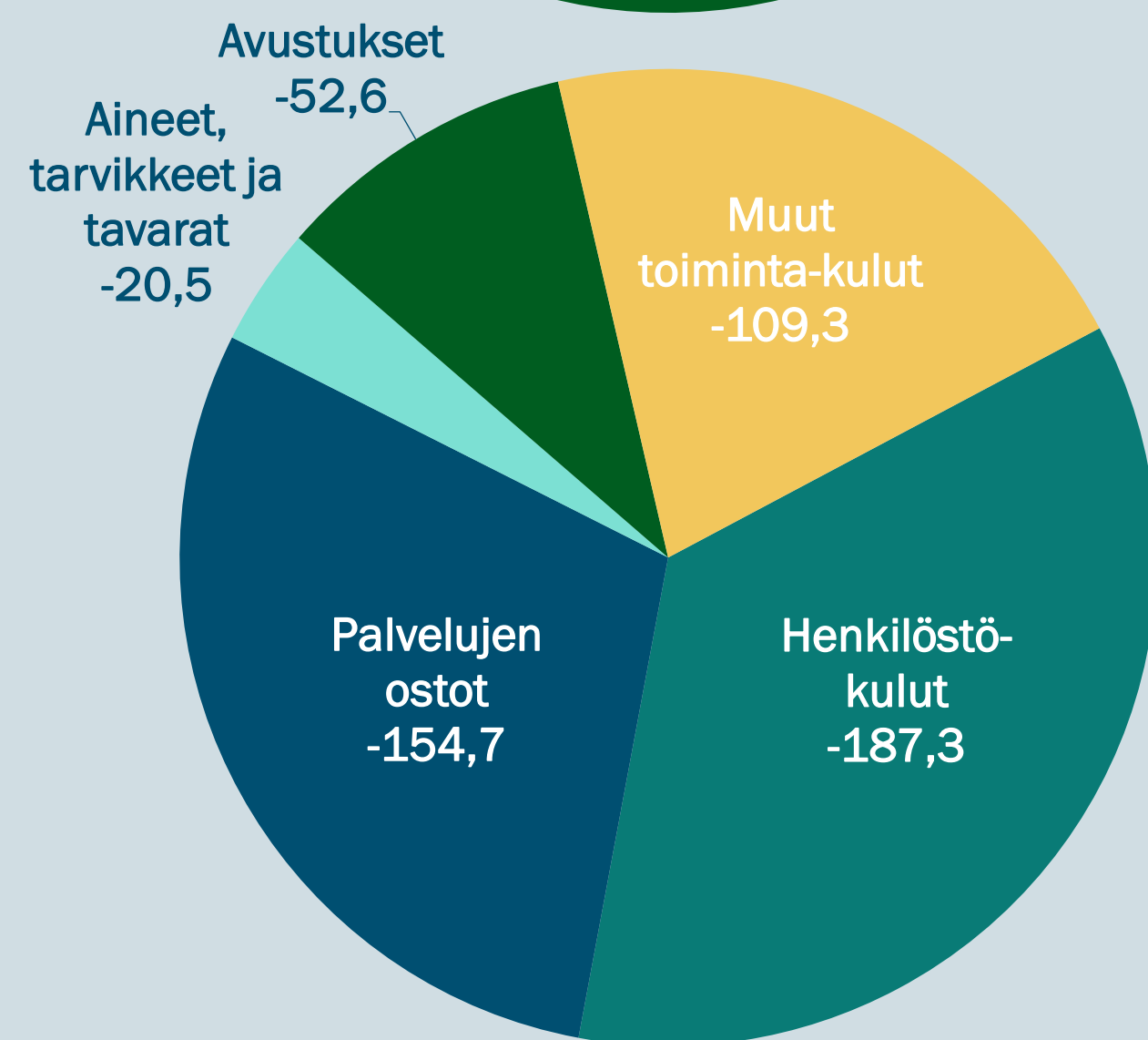

TOIMINTAKULUT

ENNUSTE

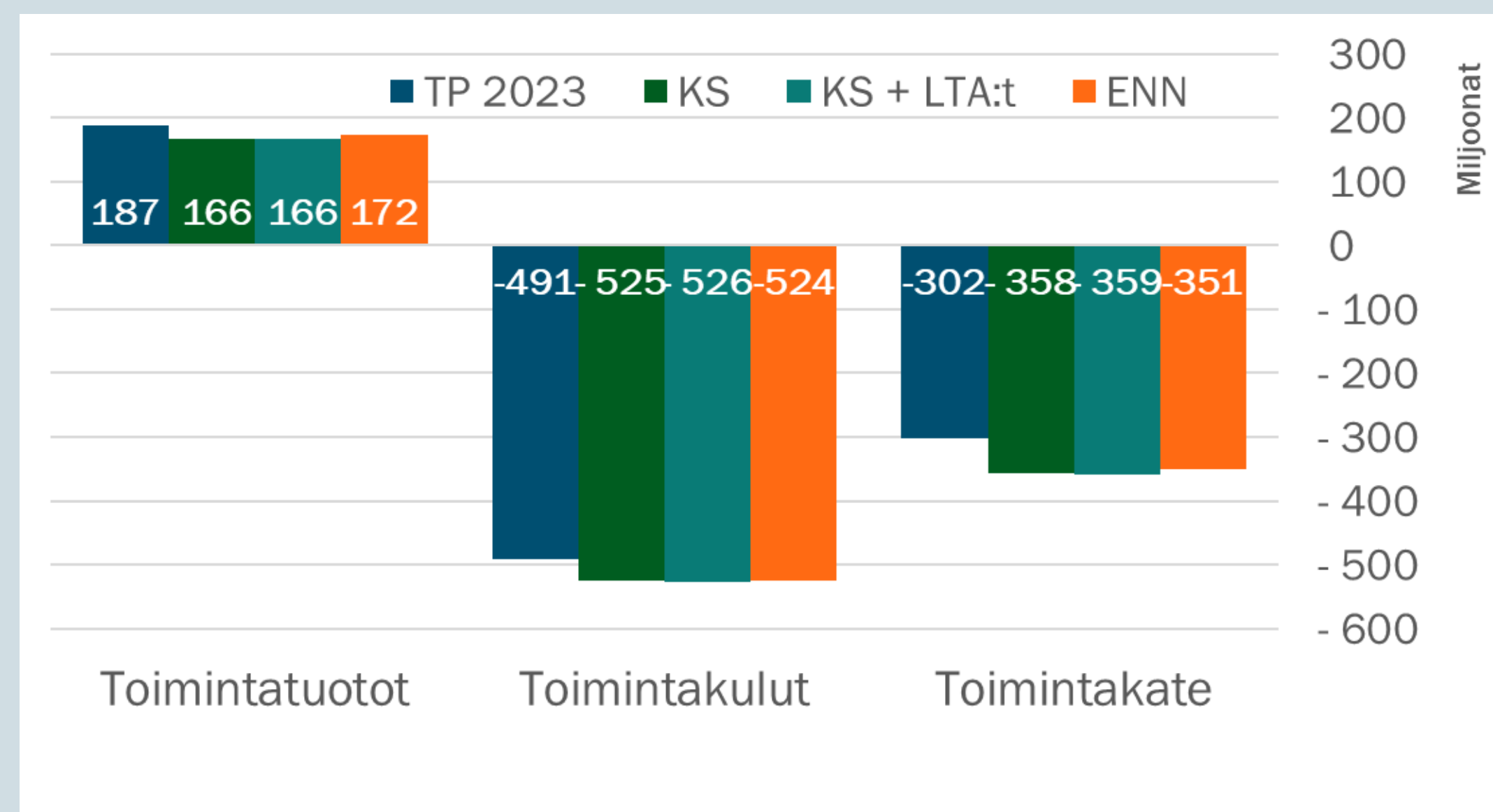
524,4

milj. euroa
(2023: 490,6)

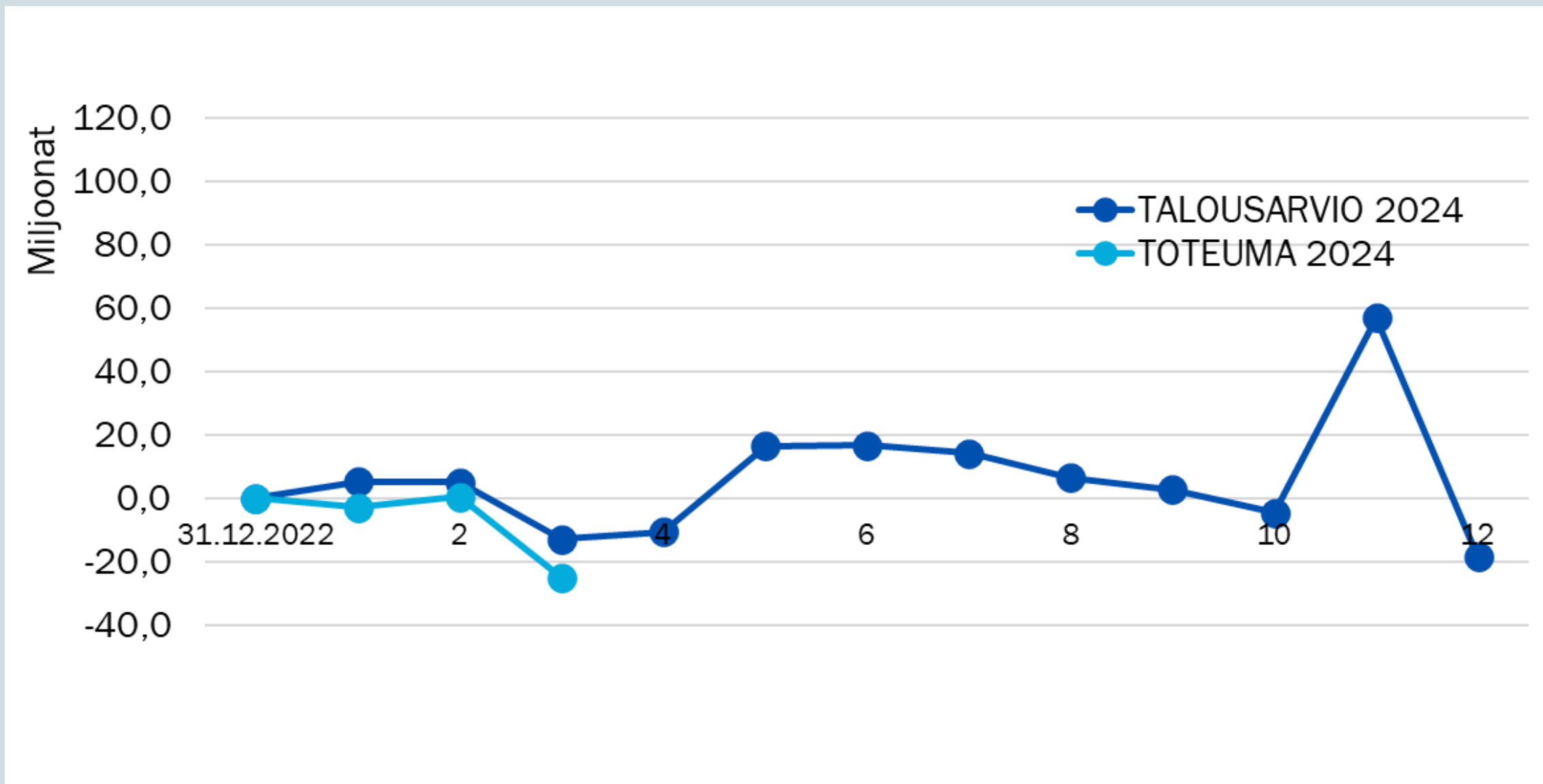
- Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota suurempina +5,8 milj.
  - Maanvuokratuottojen, maahanmuuttajien laskennallisten korvausten ja joukkoliikenteen lipputulojen ennustetaan toteutuvan suurempina talousarvioon nähden
- Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota pienempinä -2,0 milj.
  - Kiinteistöjen ylläpitokustannuksien ennustetaan jäävän alle talousarvion

Valtuuston 29.1.2024 hyväksymä lisätalousarvio on huomioitu KS+LTA:t -sarakkeessa ja poikkeamat esitetään siihen nähden.

Kokonaistulojen ja -menojen kehitys

ENNUSTEESSA

LAINANNOSTOT

milj. euroa

toukokuussa +30,0

marraskuussa +64,0

LAINANLYHENNYKSET

milj. euroa

toukokuussa -15,0

syyskuussa -7,5

marraskuussa -7,5

Kuviossa esitetään kunnan tulojen ja menojen erotus tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

- Kuvion positiivinen kehitys kuvaa tulojen olevan menoja suurempaa ja päinvastoin.
- Tulot sisältävät toimintatuotot, valmistus omaan käyttöön -oikaisun, investointitulot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustulot.
- Menot sisältävät toimintakulut, investointimenot ja rahoitusmenot.

Verotuloennuste

Kunnallisverotulojen toteumaennuste on talousarvion mukainen eli 210,5 milj. euroa. Ennuste pohjautuu Kuntaliiton ennusteeseen, jonka taustalla on valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen verotuloarvio. Ennuste on positiivinen: kunnallisveron ennakonpidätykset ovat kehittyneet odotetusti, mutta talouden tilanne aiheuttaa negatiivista painetta kunnallisveron toteumaan.

Toteumaan tulee myös vaikuttamaan vuoden 2023 verotuksen valmistuminen, josta saadaan alustavaa tietoa kesäkuun lopussa, kun Verohallinto julkaisee kuntakohtaiset ennakkotiedot. Ennakkoon saadun tiedon mukaan vaikutukset eivät olisi merkittäviä.

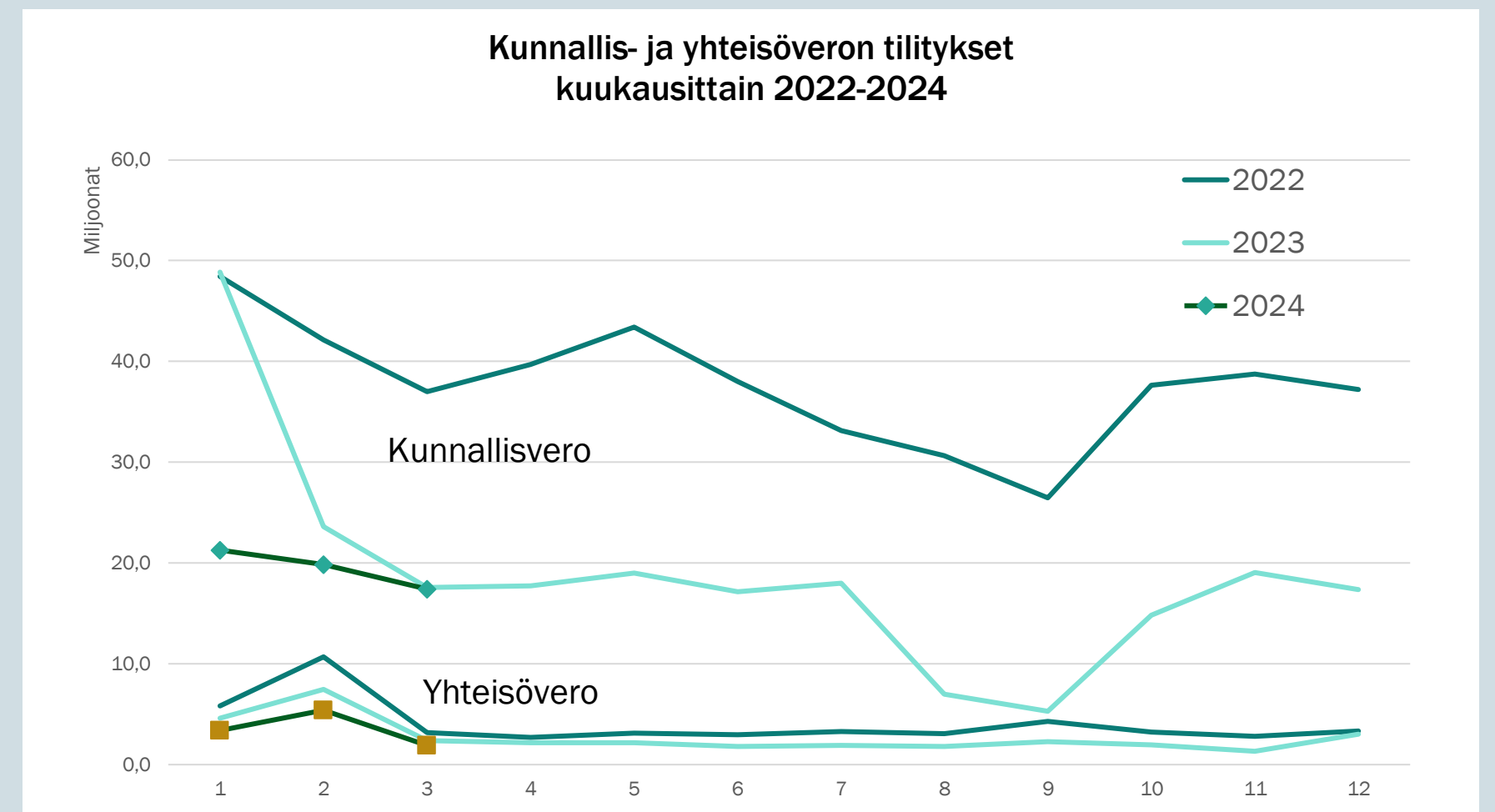
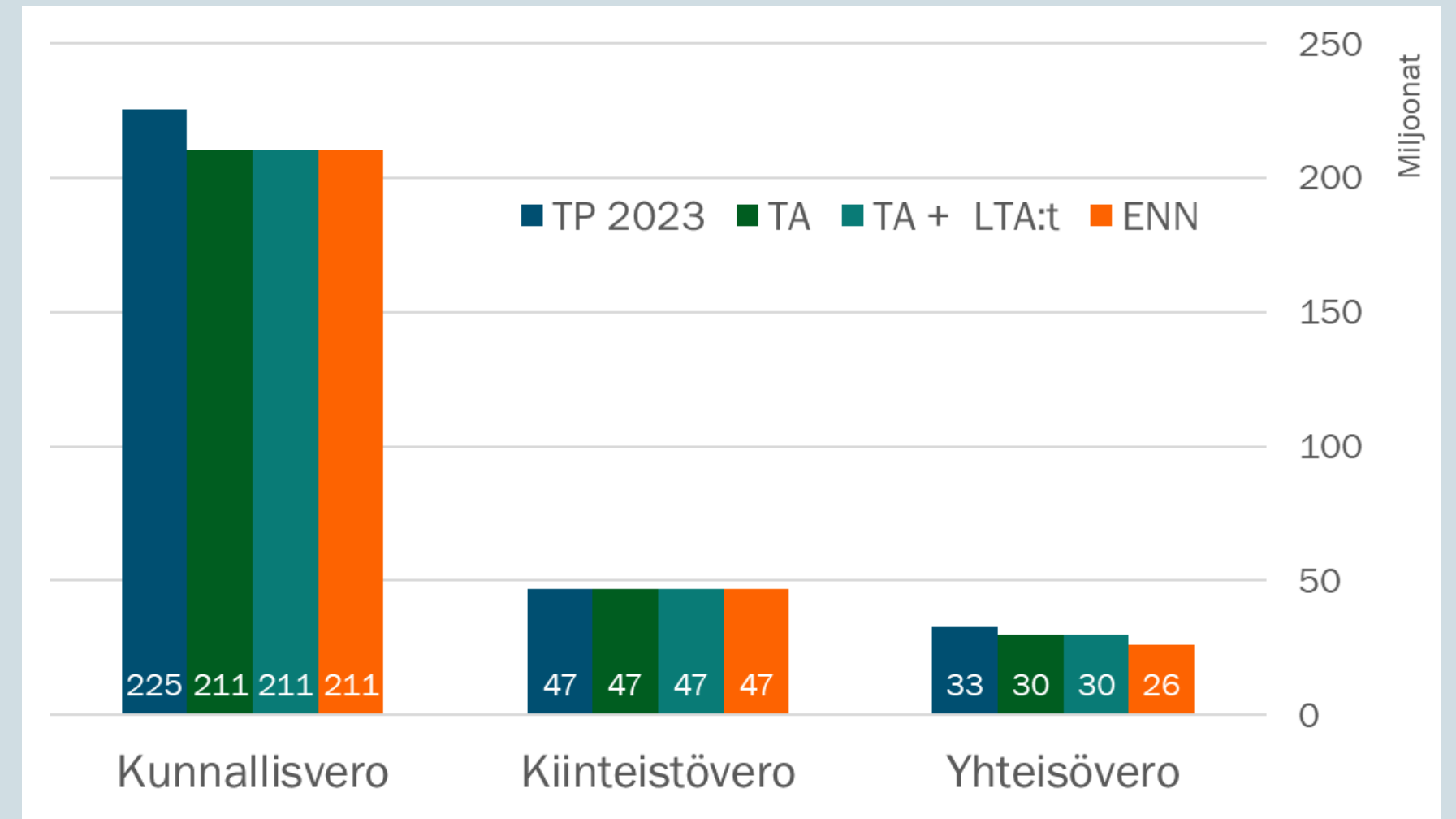
Verovuosien 2023 ja 2024 ryhmäosuuksia ei valtiovarainministeriön mukaan tällä hetkellä ole tarvetta oikaista.

Kiinteistöverojen toteumaennuste on 47,0 milj. euroa. Kiinteistöverotulojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena. Kiinteistöverotus valmistuu lokakuun lopussa, minkä vuoksi osa tilityksistä siirtyy vuosittain seuraavalle vuodelle. Siirtyvän erän suuruus vaihtelee vuosittain Verohallinnon aikatauluista johtuvista syistä.

Yhteisöverojen toteumaennuste on 26,2 milj. euroa (-3,5). Ennuste on epävarma. Se pohjautuu Kuntaliiton ennusteeseen, jonka mukaan yhteisöveron loppuvuoden kertymän odotetaan heikentyvän selvästi tulevina kuukausina. Oletuksen taustalla on valtiovarainministeriön viimeisin ennuste, joka ennustaa yrityksille selvästi heikompa vuotta.

Verovuoden 2023 valmistumisesta ja sen vaikutuksesta yhteisöverokertymään saadaan kuntakohtaista tietoa kesäkuun lopussa.

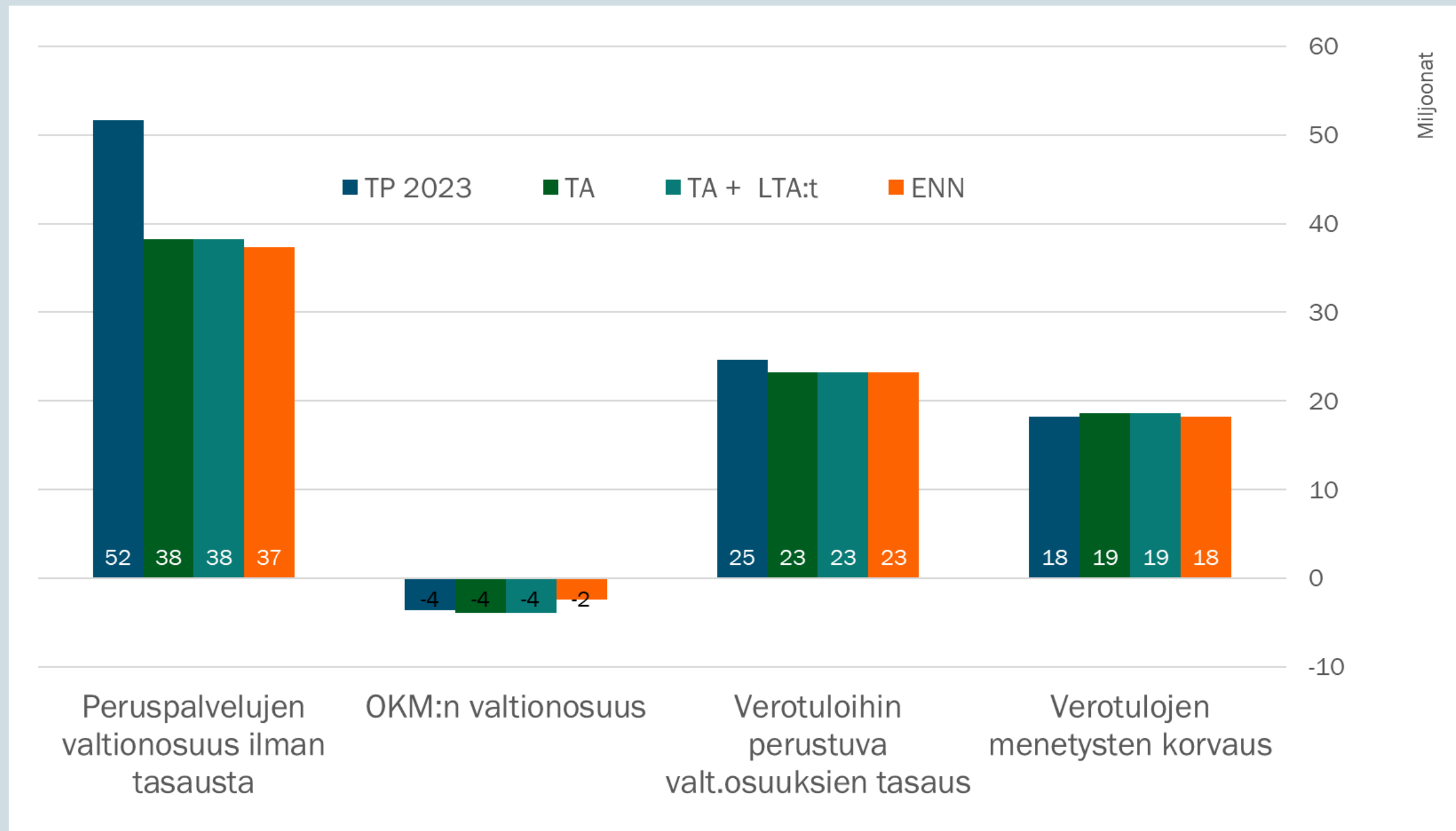
283,7 milj. euroa (2023: 304,8)

Kunnallisveroprosenttia sekä yhteisöveron kuntien jako-osuutta leikattiin vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille siirretyn rahoituksen vuoksi, minkä vuoksi TP 2022 ei ole suoraan vertailukelpoinen vuosiin 2023–2024 nähden.

Valtionosuudet

VALTIONOSUUDET

ENNUSTE

76,4

milj. euroa
(2023: 90,9)

Peruspalvelujen valtionosuusennuste vuodelle 2024 ovat 60,6 milj. euroa (-0,9), josta verotuloihin perustuva valtionosuus on 23,2 milj. euroa. Valtiovarainministeriö (VM) päätti 21.12.2023 vuodelle 2024 myönnettävästä peruspalvelujen valtionosuudesta. Lahden kaupunki (KH 4.3.2024 § 93) on hakenut päätökseen muutosta siltä osin kuin valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus. VM on tiedottanut 15.4.2024 päivittävänsä rahoituksen siirtolaskelmia ja kaikkien kuntien maksatuspäätöksiä vuodelle 2024 saamiensa oikaisuvaatimusten johdosta. Muutoksen kokonaisvaikutusta Lahden kaupungille ei tiedetä ennen kuin saadaan valtiolta uudet laskelmat, eikä sitä ole huomioitu ennusteessa.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusennuste vuodelle 2024 on -2,4 milj. euroa (+1,5). Valtionosuus sisältää kaupungin omarahoitusosuudet lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen, minkä vuoksi se on valtionosuusmaksatusta vähentävä erä. Lahden kaupunki (KH 4.3.2024 § 93) on hakenut oikaisua opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) päätökseen 29.12.2023. OKM ei ole vielä päättänyt oikaisuvaatimuksen hyväksymisestä.

Verotulomenetysten korvausennuste vuodelle 2024 on 18,2 milj. euroa (-0,4). Verotulomenetysten korvaus perustuu niihin hallituksen päättämiin verovähennyksiin, jotka alentavat kuntien verotuloja. Valtio korvaa ne kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. VM päätti 21.12.2023 vuodelle 2024 myönnettävästä verotulomenetysten korvauksesta. Lahden kaupunki (KH 4.3.2024 § 93) on hakenut päätökseen muutosta siltä osin kuin valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus.

Rahoituksen tilannekatsaus

31.3.2024

LAINAMÄÄRÄ

673,5

milj. euroa

(ulkoiset lainat ilman
konsernitilivelkoja)

VAHINKORAHASTO

11,2

milj. euroa

(markkina-arvo, 13,1 milj.
euroa)

LAINOJEN KESKIKORKO

Viimeiset 12 kk

2,63 %

(ulkoiset lainat ilman
konsernitilivelkoja)

KASSAVARAT

294,3

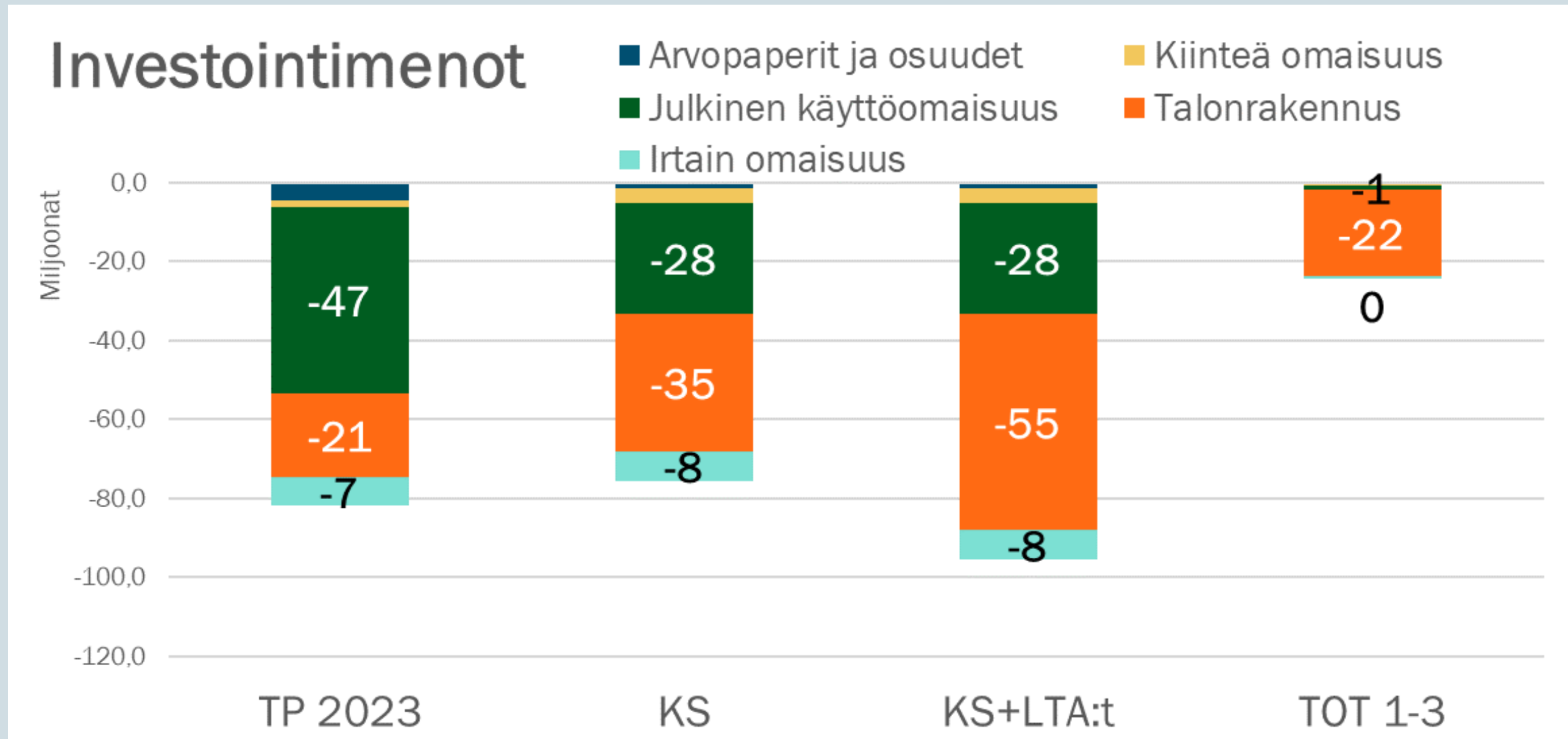
milj. euroa

(sisältää konsernitilivarat,
talletukset ja vahinkorahaston)

- Pitkäaikaisten ottolainojen lisäykseen varattiin 2024 talousarviossa 94 milj. euroa. Kaupunki arvioi ottolainojen nostotarvetta osana Talouden tasapainotus -ohjelmaa. Maksuvalmius on säilynyt ensimmäisen neljänneksen hyvällä tasolla.
- Pitkäaikaisten antolainojen lisäykseen on 2024 talousarviossa varattu 30 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja ei ole myönnetty vuoden 2024 ensimmäisen neljänneksen aikana.
- Kaupunki on sijoittanut 175,0 milj. euroa rahamarkkinatalletuksiin. Talletukset erääntyvät syyskuuhun 2024 asti.
- Rahoituslainoihin ja takauksiin (EIB ja NIB) sisältyy rahoituskovenantteja, joita tarkastellaan säännöllisesti. Kovenanttiehtojen muuttamisesta on neuvoteltu vuonna 2023 rahoittajan kanssa. Kovenanteista odotetaan rahoittajan muutosehdotusta kuluvan vuoden aikana.

Investointien tilannekatsaus

- Kiinteään omaisuuteen on kirjautunut tuloja maanmyynneistä 3,27 milj. euroa.
- Julkisen käyttöomaisuuden toteuma oli noin 1,25 milj. euroa ja noin 4,4 %
- Vuoden 2024 investoinnit on pääasiassa kilpailutettu. Muutaman hankkeen kilpailutus on vasta käynnistymässä. Hankkeiden tarjoukset ovat olleet linjassa kustannusarvioiden kanssa.
- Talonrakennuksen investointien toteutuma oli yhteensä 21,8 milj. euroa ja 39,8 % talonrakennuksen budjetista.
- Lahden kylän kansakoulurakennuksen perusparannus on valmistunut helmikuussa 2024.
- Suurhalli- ja messuhallit kiinteistö hankittiin kiinteistökaupalla 18.3.2024 ja kauppahinta oli 19,9 milj. euroa.
- Satamakatu 2 Tikkulan kiinteistö myytiin kiinteistökaupalla 18.3.2024 ja kauppahinta oli 0,80 milj. euroa.

31.3.2024

INVESTOINTI-
MENOT

24,1

milj. euroa

(KS+LTA:t: 25,3 %)

INVESTOINTI-
TULOT

4,2

milj. euroa

(KS+LTA:t: 39,2 %)

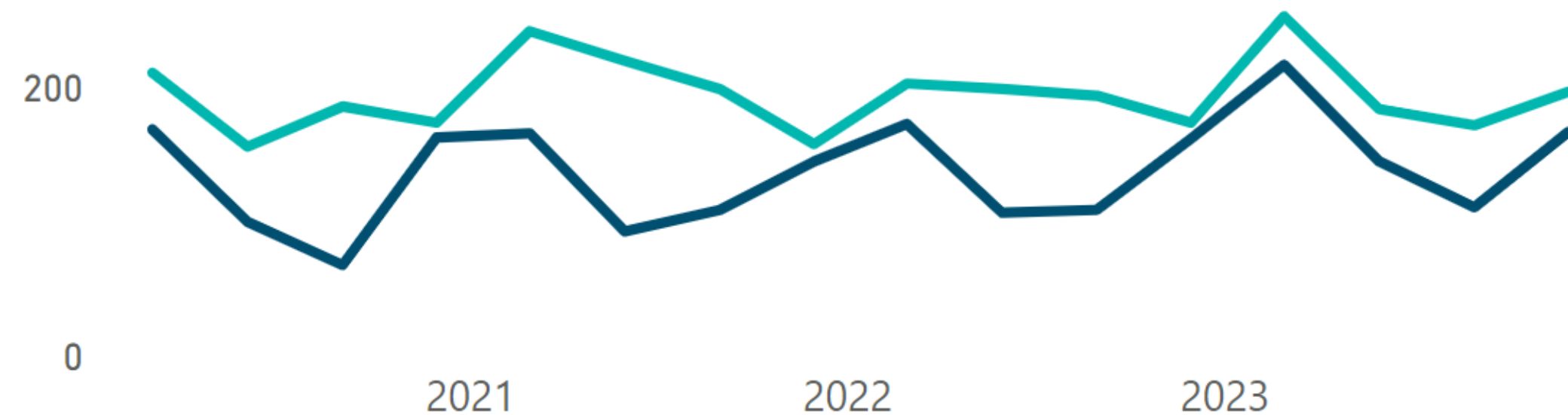

Elinvoima

- Lahdessa muuttovetovoima 2024 on 1.vuosineljänneksellä ulkomaalaisilla noussut selvästi. Kotimaan muuttovetovoima 1. vuosineljänneksellä 12 kuukauden aikana on ollut sen sijaan hieman tappiollinen (-5). Maaliskuussa 2024 Lahti oli suurten kaupunkien (12) muuttovetovoiman vertailussa 12 kuukauden aikana ulkomaisissa muuttajissa sijalla 8. (+1 252 hlö) ja myös kotimaan muuttajissa sijalla 8. (-5 hlö). Kokonaisnettomuutto oli 12 kuukauden aikana oli yht. 1 247 henkilöä. Tammi-maaliskuussa Lahden väkiluku kasvoi 240 asukkaalla. Ensimmäisen vuosineljänneksen väestönkasvu on ollut viimeksi yhtä nopeaa Lahdessa vuonna 2001.
- Ukrainalaisista tilapäisen suojelun perusteella kotikuntaoikeuden ovat saaneet 550 henkilöä. Tämä selittää osan Lahden nopeasta väestönkasvusta (Lähde: DVV, 1.3. - 30.4.2024 mennessä).
- Aloittaneiden sekä lopettaneiden yritysten määrät olivat 2023 neljännellä vuosineljänneksellä nousussa.

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset

● Aloittaneet yritykset (lkm) ● Lopettaneet yritykset (lkm)

Lisätietoja:
[Elinvoimaseuranta](#), [Työllisyyskatsaus](#), [Muuttajat](#)

Lähde: Tilastokeskus, Aloittaneet ja lopettaneet yritykset.

KOTIMAAN MUUTTOVETOVOIMA

-5

(12 KK AIKANA, 3/2024)

ULKOMAAN MUUTTOVETOVOIMA

1 252

(12 KK AIKANA, 3/2024)

UKRAINALAISET KOTIKUNTAOIK. SAANEET

550

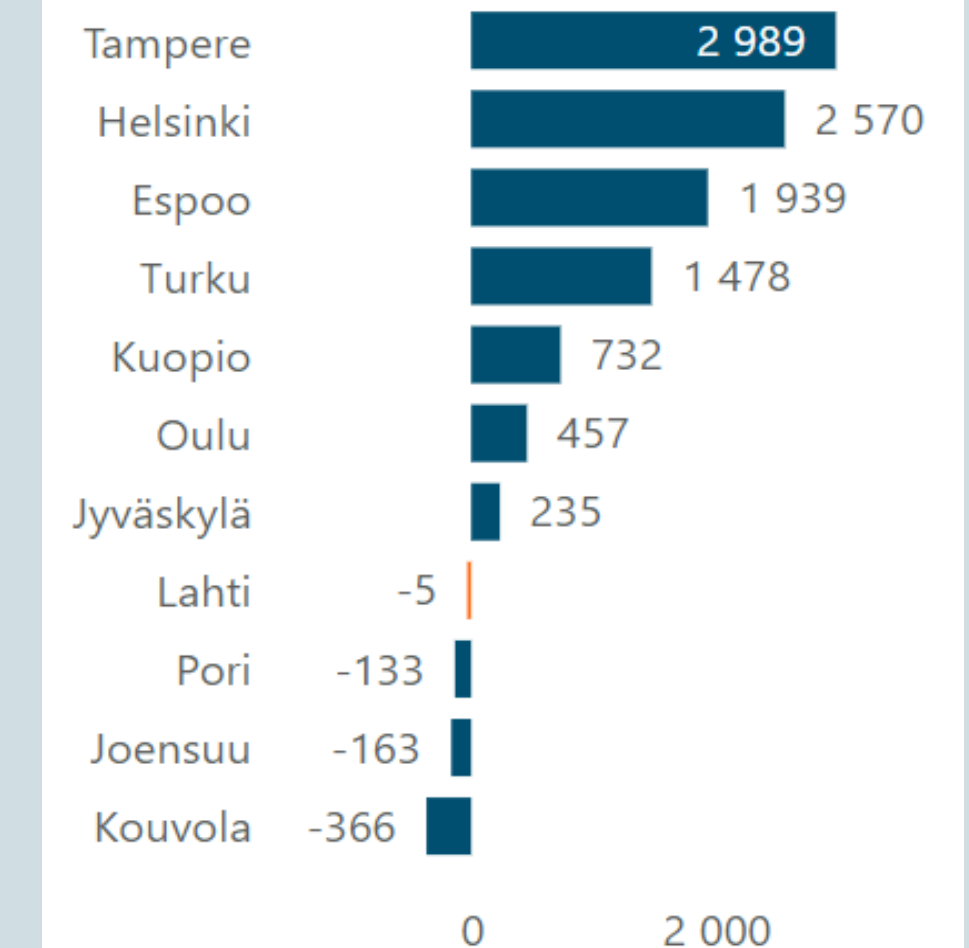
(1.3. - 30.4.2024)

ALOITTANEET YRITYKSET

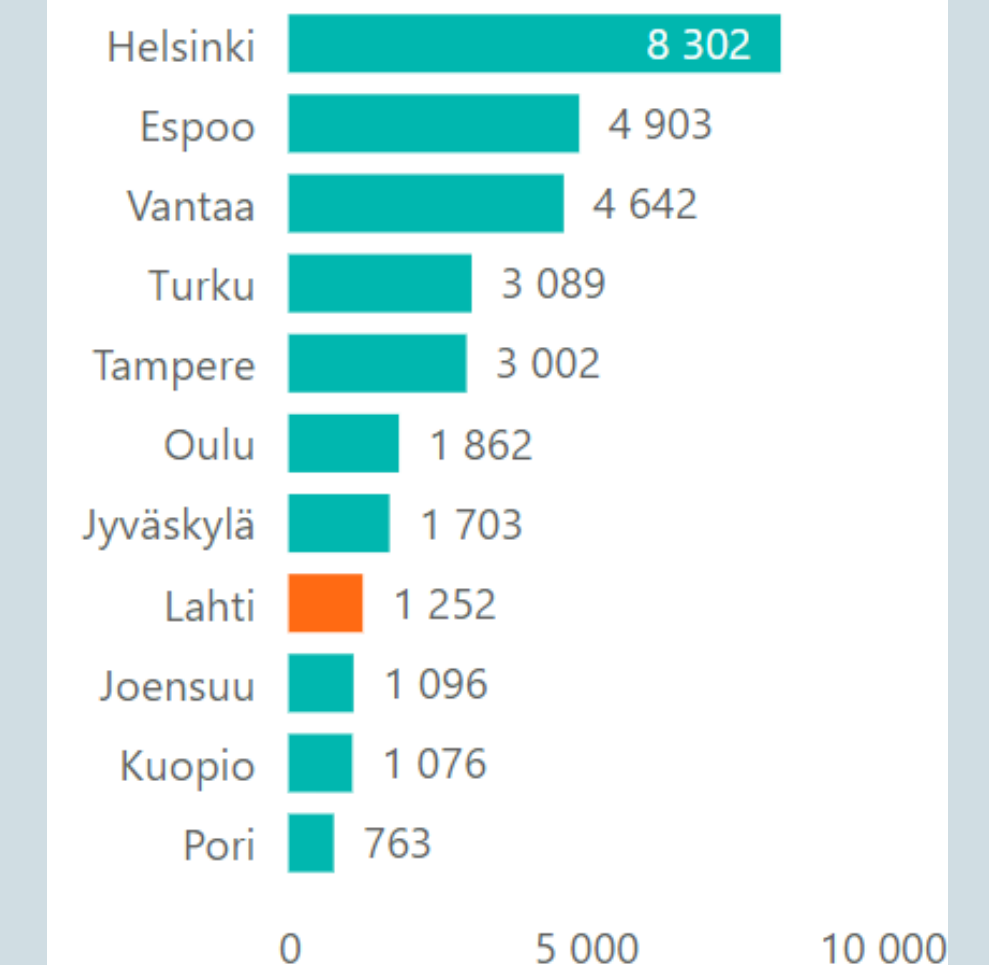
196

LOPETTANEET 166;
Q4/2023

Kotimaan muuttovetovoima, henkilöä 12 kk aikana

Ulkomaan muuttovetovoima, henkilöä 12 kk aikana

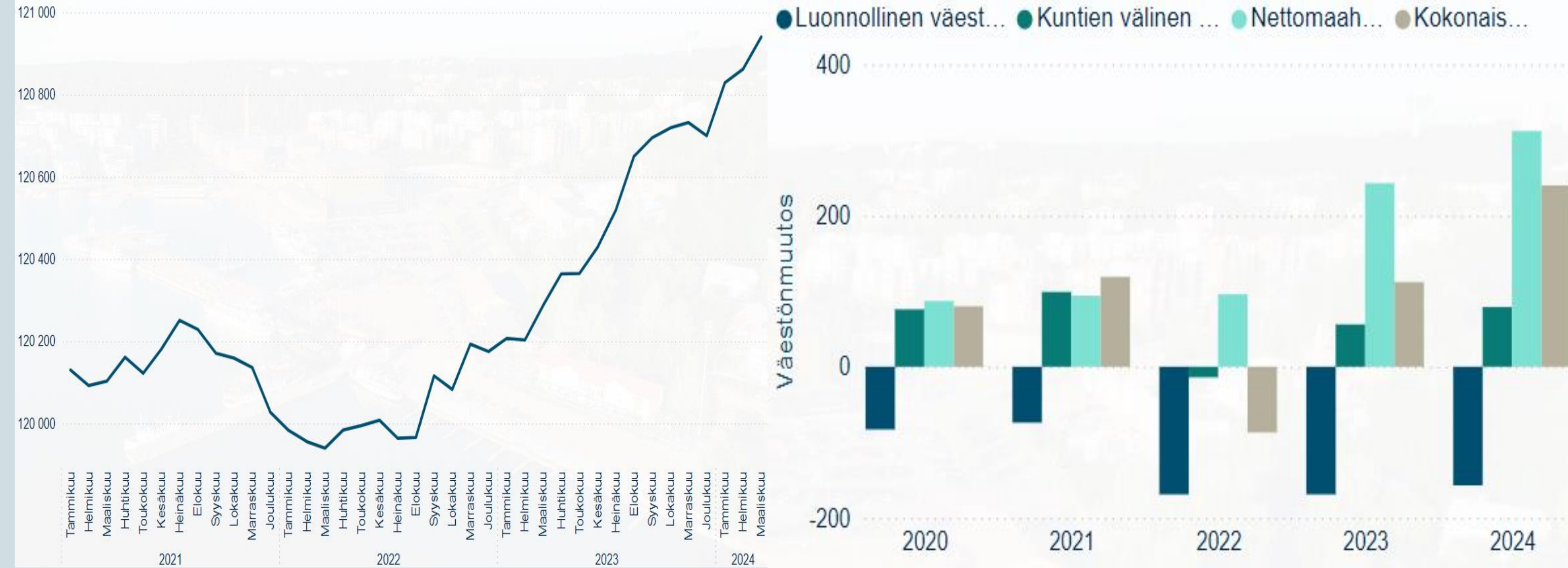

Lähde: Tilastokeskus, Väestötilastopalvelu

Väestön tilannekatsaus

- Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Lahden kaupungin väkiluku oli maaliskuun 2024 lopussa 120 940. Kaupungin väkiluku on kasvanut vuoden alusta 240 asukkaalla ja vuoden takaisesta 653 asukkaalla. Maaliskuussa väkiluku kasvoi 78 asukkaalla. Ensimmäisen vuosineljänneksen väestönkasvu on ollut viimeksi yhtä nopeaa Lahdessa vuonna 2001. Suurista kaupungeista Lahden väkiluku on kasvanut seitsemänneksi eniten vuoden alusta.
- Tarkasteltaessa kuntien välistä muuttoliikettä tammi-maaliskuun aikana Lahti sai tulomuuttajia muista kunnista 1 111 ja lähtömuuttoja Lahdesta oli 1 032. Näin ollen tulomuuttoja Lahteen muista kunnista oli 79 enemmän kuin lähtömuuttoja. Edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna tulomuutto Lahteen väheni 3 muutolla ja lähtömuutto Lahdesta väheni 26 muutolla.
- Maahanmuuttoja oli 312 enemmän kuin maastamuuttoja. Maaliskuun ennakkotilaston mukaan ulkomailta muutti Lahteen tammi-maaliskuussa 362 henkeä ja Lahdesta muutti ulkomaille 50 henkeä. Maahanmuuttoja oli 69 enemmän ja maastamuuttoja saman verran kuin edellisvuoden tammi-maaliskuussa. Vuoden 2024 alusta 175 ukrainalaista on saanut kotikunnakseen Lahden.
- Syntyneitä oli 157 vähemmän kuin kuolleita. Tammi-maaliskuun aikana syntyi 207 lasta eli 16 lasta enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2023. Kuolleiden määrä oli 364, mikä on 4 enemmän kuin vuotta aiemmin.

VÄESTÖ
120 940

ennakkotieto
(2023: 120 287)

LUONNOLLINEN
VÄESTÖNLISÄYS

-157

KUNTIEN
VÄLINEN
NETTOMUUTTO

79

NETTOMAAHAN-
MUUTTO

312

VÄKILUVUN
KORJAUS

6

KOKONAIS
MUUTOS

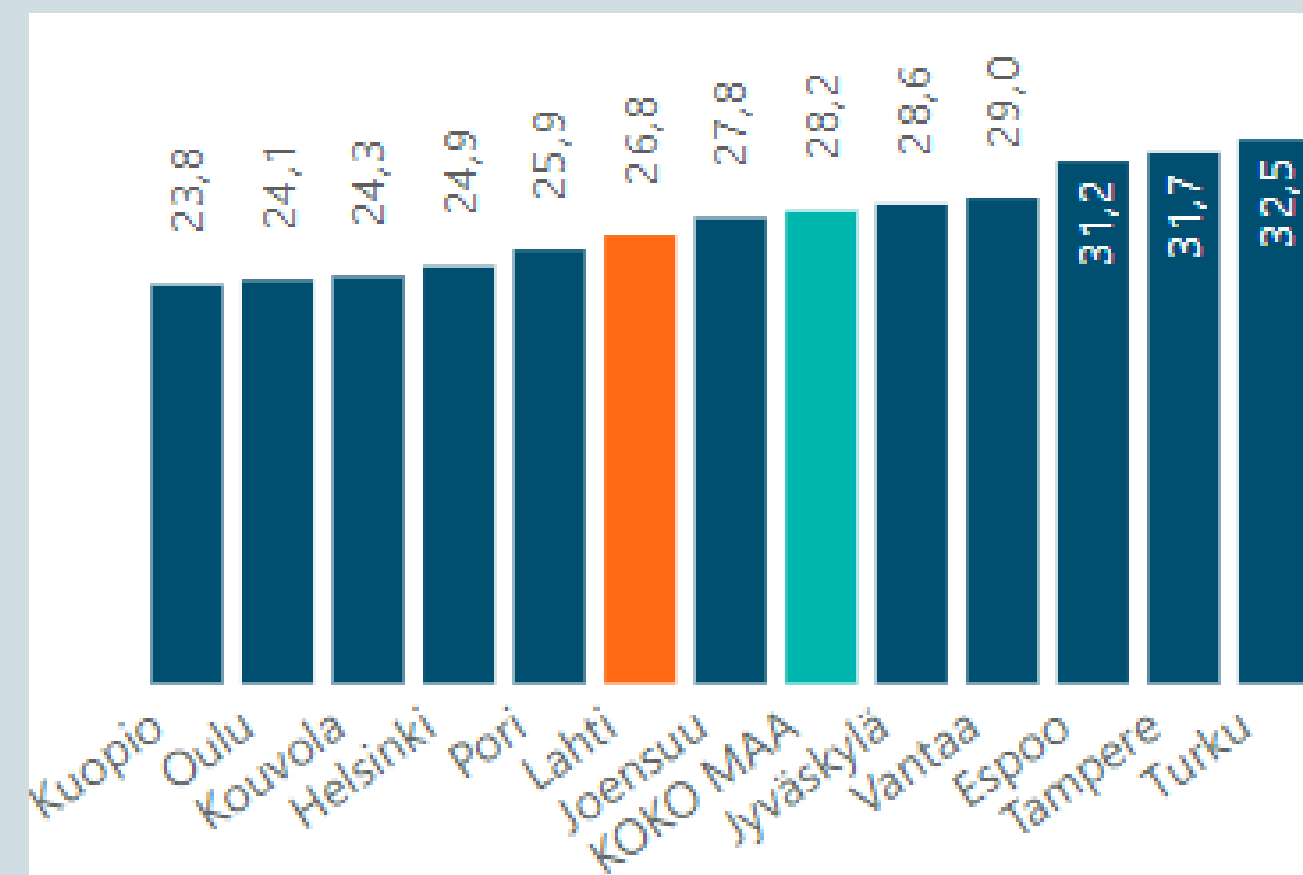
240

Lisätietoja [Lahti.fi](https://www.lahti.fi): Väestökatsauksen seuranta

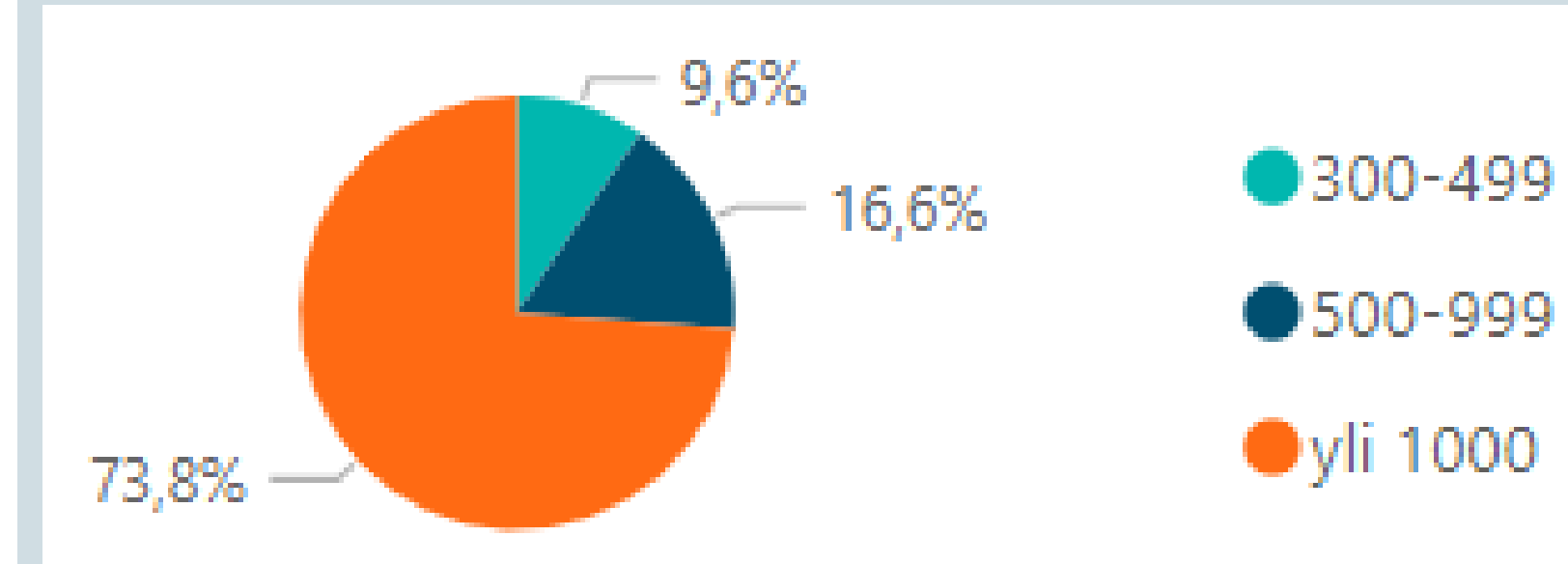

Työllisyyden tilannekatsaus

- Kuukausitasolla avointen työpaikkojen määrä on pudonnut viimeisen vuoden aikana yksittäisiä kuukausia lukuun ottamatta. Uusien avoimien työpaikkojen määrä oli vähentynyt viime vuodesta lähes kaikissa pääammattiryhmässä. Osaavan työvoiman saatavuus on edelleen haaste monilla eri aloilla.
- 12 suurimman kaupunkien vertailussa Lahti sijoittui viimeiselle sijalle työttömyysasteen ollessa 14,3% Joensuun työttömyysaste oli 14,3 % ja Jyväskylän 13,5 %.
- Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä oli 33,3 %. Vuoden aikana pitkäaikaistyöttömien määrä on pudonnut Lahdessa -459, joka on eniten 12 suurimman kaupungin vertailussa, seuraavaksi eniten pudotus oli Turussa -213 ja Joensuussa oli -5. Muissa vertailukaupungeissa pitkäaikaistyöttömyys kasvoi viimeisen vuoden aikana.
- Rakennetyöttömien osuus oli 56,2 %, Lahden rakennetyöttömien määrä 12 suurimman kaupungin 4. korkein ja 3,1 %-yksikköä korkeampi kuin koko maassa keskimäärin.
- Työttömyyden ennakoitaan nousevan edelleen mm. rakennusalan tilanteesta johtuen.

Aktivointiaste, %, maaliskuu 2024

Työmarkkinatuen kuntaosuudet maksettujen etuuspäivien mukaan, 3/24

TYÖTTÖMYYS- ASTE

14,3 %

(3/2023: 13,0 %)

NUORISO- TYÖTTÖMYYS

17,0 %

(3/2023: 13,6 %)

TYÖTTÖMÄT

8 069

(3/2023: 7 310)

AVOIMET UUDET TYÖPAIKAT

780

(3/2023: 1 863)

AKTIVOINTI- ASTE

27,6 %

(3/2023: 28,8 %)

PITKÄAIKAIS- TYÖTTÖMÄT

2 783

(3/2023: 3 240)

Työllisyyden tilannekatsaus, kuntakokeilu

- Uusien lahtelaisten työnhakijoiden määrä on kasvanut sekä kuntakokeilussa että TE-toimistossa työllisyystilanteen heikennyttyä. Työnhakijan alkupalvelut on ollut ruuhkautuneena koko alkuvuoden, ja tehtäviä on siirretty tilapäisesti muille tiimeille.
- Suhdannotilanteesta johtuen myös työllistyminen on vaikeutunut. Työllisyyspalvelut on lisännyt tammikuussa työllisyys- ja yrityskoordinaattoreiden määrää kahdella, ja tavoitteena on löytää ns. piilotyöpaikkoja kuntakokeilun asiakkaille. Myös työmahdollisuuksista tiedottamista työnhakijoille on kasvatettu merkittävästi.
- Koto-ajan päättäneille asiakkaille on hankittu vaikuttavuusperusteisia työllistämispalveluja. Näissä palveluissa on asiakasohjausvaihe meneillään ja palvelut käynnistyvät pian.
- Nuorten työllisyyspalvelujen organisoitumista selvittäneen AKKE-hankkeen loppuraportti on pian valmistumassa. Ehdotusta toiminnan suuntaamiseksi on selvitetty työpajoissa, haastatteluilla ja kyselytutkimuksella alkuvuoden aikana.
- Syyskuussa 2022 käynnistyi työllisyyspalvelujen vaikuttavuusperusteinen pilottihanke, jolla pyritään siirtämään työmarkkinatuen kuntaosuutta aktiiviseen työvoimapolitiikan toimenpanoon (palveluhankintaan). Pilotti jatkuu kuntakokeilun loppuun ja sen avulla pyritään työllistämään 250 lahtelaista työtöntä työmarkkinatuen saajaa ja samalla kehitetään uudenlaisia palveluja paikallisiin tarpeisiin. Keväällä palveluun ohjaus päättyi ohjattujen asiakkaiden määrän täytyessä.
- TOTTA! - Työkyvyn ja työelämäosallisuuden tunnistaminen työllisyydenhoidon agendahanke on käynnistyi Q1/2024 aikana. Siinä pilotoidaan nopean toiminnan työkykytiimiä, joka rakentaa yli 30- vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien asiakkaiden työkyvyn haasteiden ja työelämäosallisuuden esteiden tunnistamiseen innovatiivisen toimintamallin. Hanke on ESR+-rahoitteinen.
- Pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut, mutta työmarkkinatuen kuntaosuus ei ole vastaavasti laskenut, koska yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden osuus on kasvanut edelleen. Maaliskuussa 2024 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 1,53 Milj. Euroa, josta yli 1000 pv saaneiden osuus oli 1,13 Milj. Euroa eli noin 73,8 %.

Koko kokeilu

YHTEYDENOTOT 1-4/2024

155 945

YHTEYDENOTOT 2021-2024

1 026 514

HENKILÖSTÖ LAHDESSA

136, joista

TE-taustaisia 68
(29.4.2024)

ASIAKASMÄÄRÄ LAHDESSA

9 639

(29.4.2024)

PÄÄTTYNEET

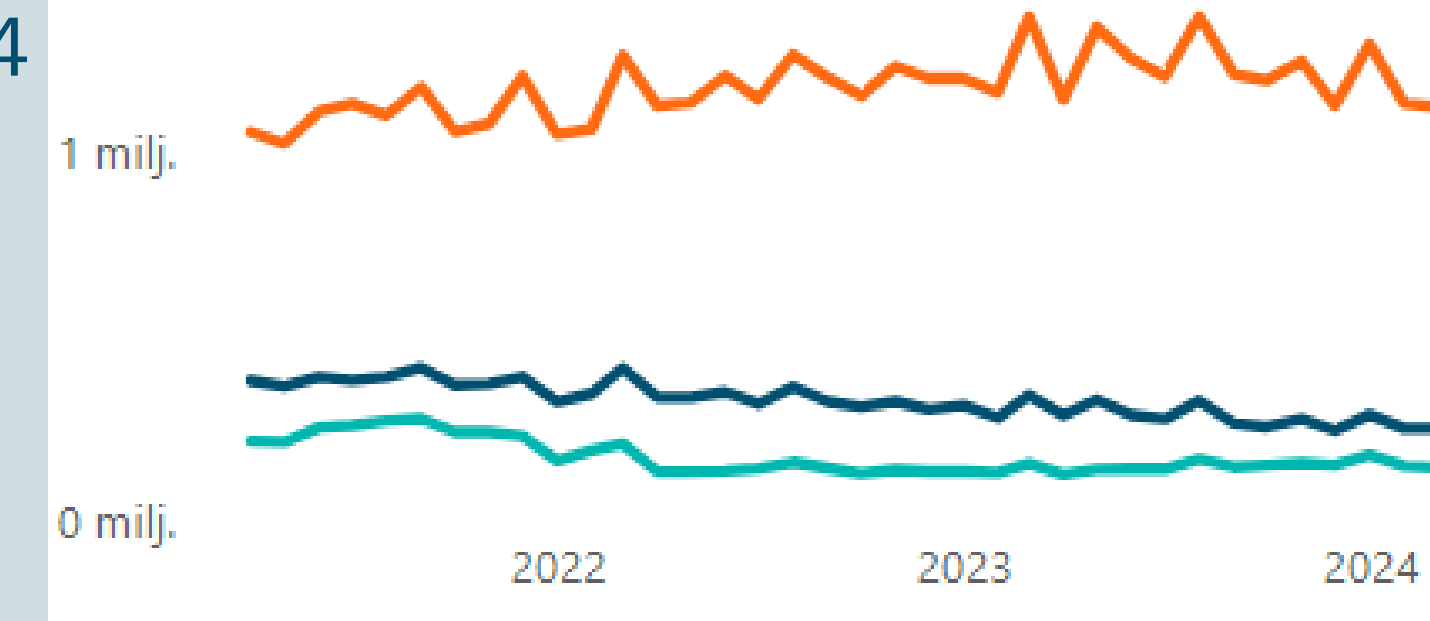
ASIAKKUUDET LAHDESSA

1 567

(1.-3.2024)

Työmarkkinatuen kuntaosuudet, aikasarja (eur)

● 300-499 ● 500-999 ● yli 1000

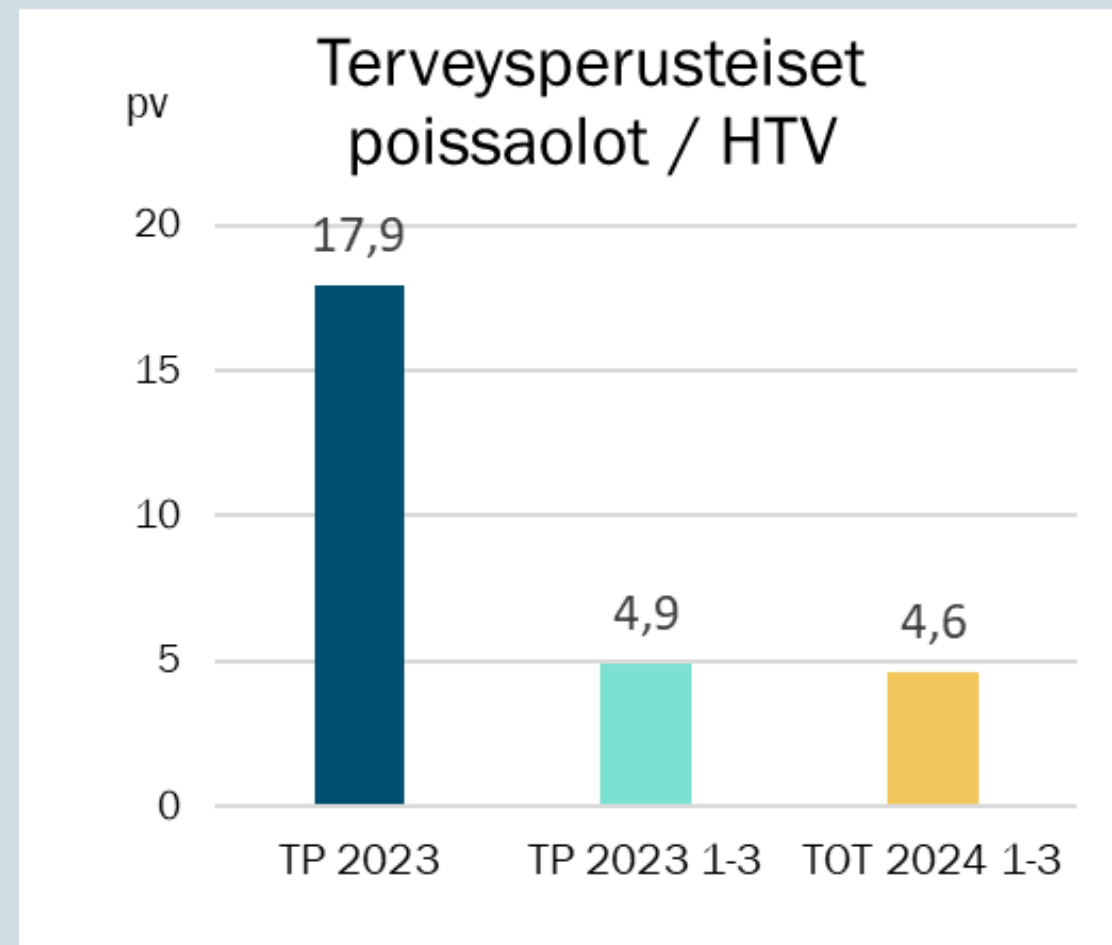
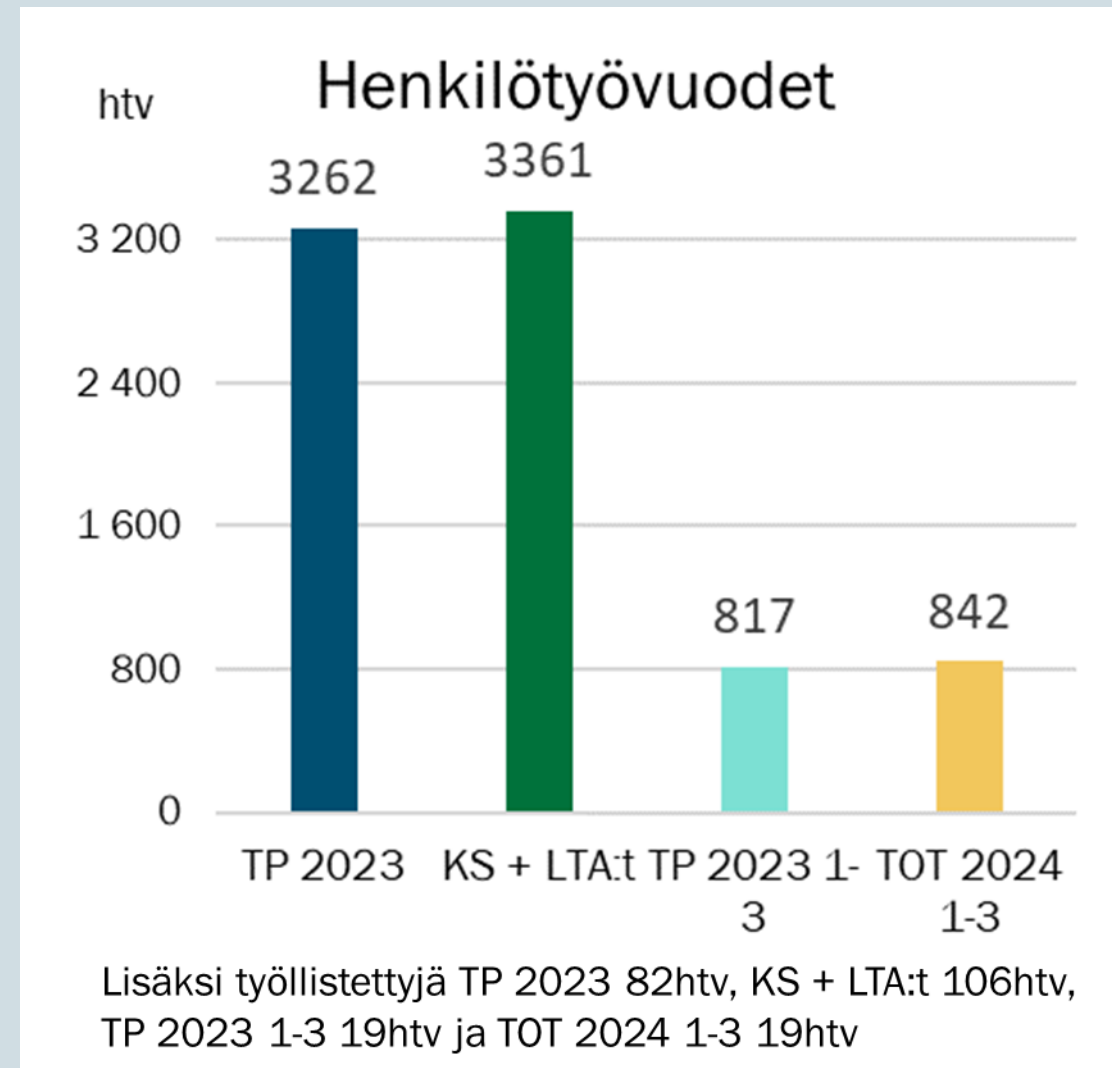
Työmarkkinatuen kuntaosuus 3/24

**TYÖMARKKINATUEN
KUNTAOSUUSENNUSTE**

20 milj. euroa
(2023: 20,1milj. euroa)

Henkilöstö

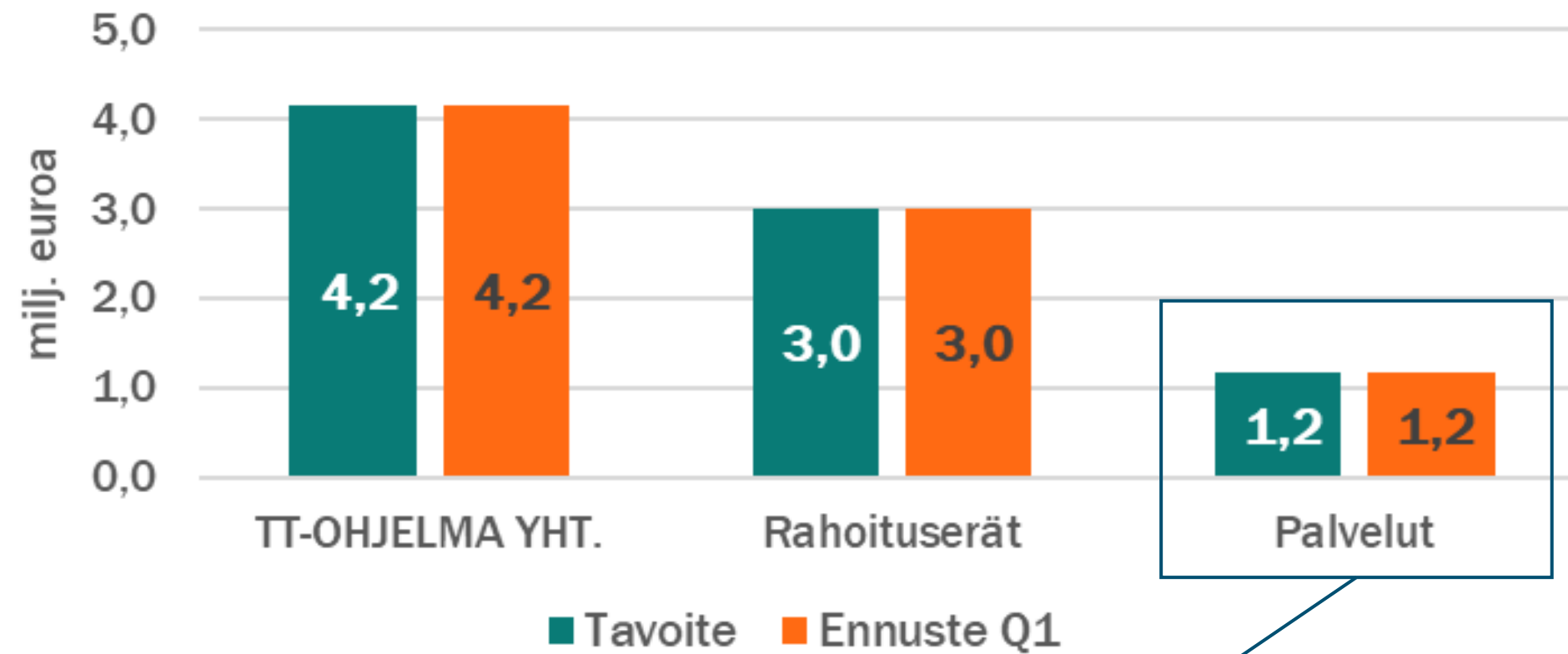

- Suunniteltujen henkilötyövuosien ennustetaan alittuvan konsernihallinnon ja kaupunkiympäristön palvelualueilla ja ylittävän sivistyksen palvelualueella.
Ennustetut alitukset johtuvat pääosin siitä, että rekrytointeja ei ole saatu edistettyä suunnitellusti. Sivistyksen ylitysten osalta selvitys ja tarvittavat toimenpiteet ovat kesken.
- Terveysperusteiset poissaolot ovat vähentyneet yleisesti kaikilla palvelualueilla edelliseen vuoteen verrattuna.
- Työterveyspalvelujen tuottajana aloitti 1.4.2024 Mehiläinen Oy. Palvelutuottajan vaihdoksen yhteydessä uudistetaan kaikki työterveyteen ja varhaiseen välittämiseen liittyvät toimintaprosessit.
- Henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin helmimaaliskuussa. Työhyvinvointi on kokonaisuudessaan hyvällä tasolla (keskiarvo 3,87 asteikolla 1-5) vaikka NPS-indeksi eli suositteluhalukkuus oli -6.

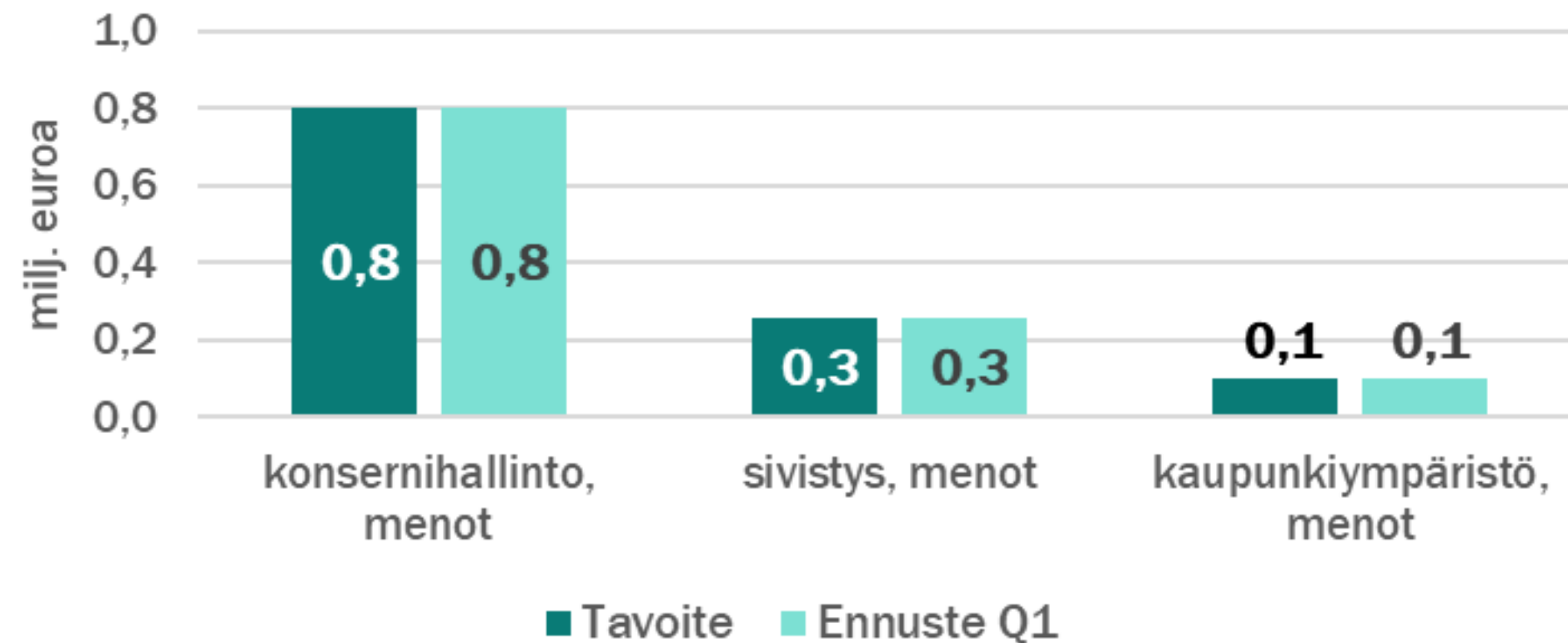

Talouden tasapaino-ohjelma

TT-ohjelman toteumaennuste 2024

Palvelut; erittely palvelualueittain

Ohjelman tavoitteet

- Talouden tasapaino-ohjelmalla tavoitellaan rakenteellista 50 milj. euron tasapainoa vuosina 2024–2027. Ohjelman taloudelliset tavoitteet sisältyvät talousarvioon.
- Vuonna 2024 talouden tasapaino-ohjelman kokonaistavoite on 4,2 milj. euroa ja sitä tavoitellaan rahoituserien positiivisella kehityksellä +3,0 milj. euroa sekä palvelujen kustannusten nousua hillitsemällä -1,2 milj. eurolla.

Ohjelman toteumaennuste

- Palvelualueilla tasapaino-ohjelman ennustetaan toteutuvan tavoitteiden mukaisesti.
- Rahoituserien nettovaikutusta pyritään parantamaan pääosin kassatalletusten tuotoilla. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.

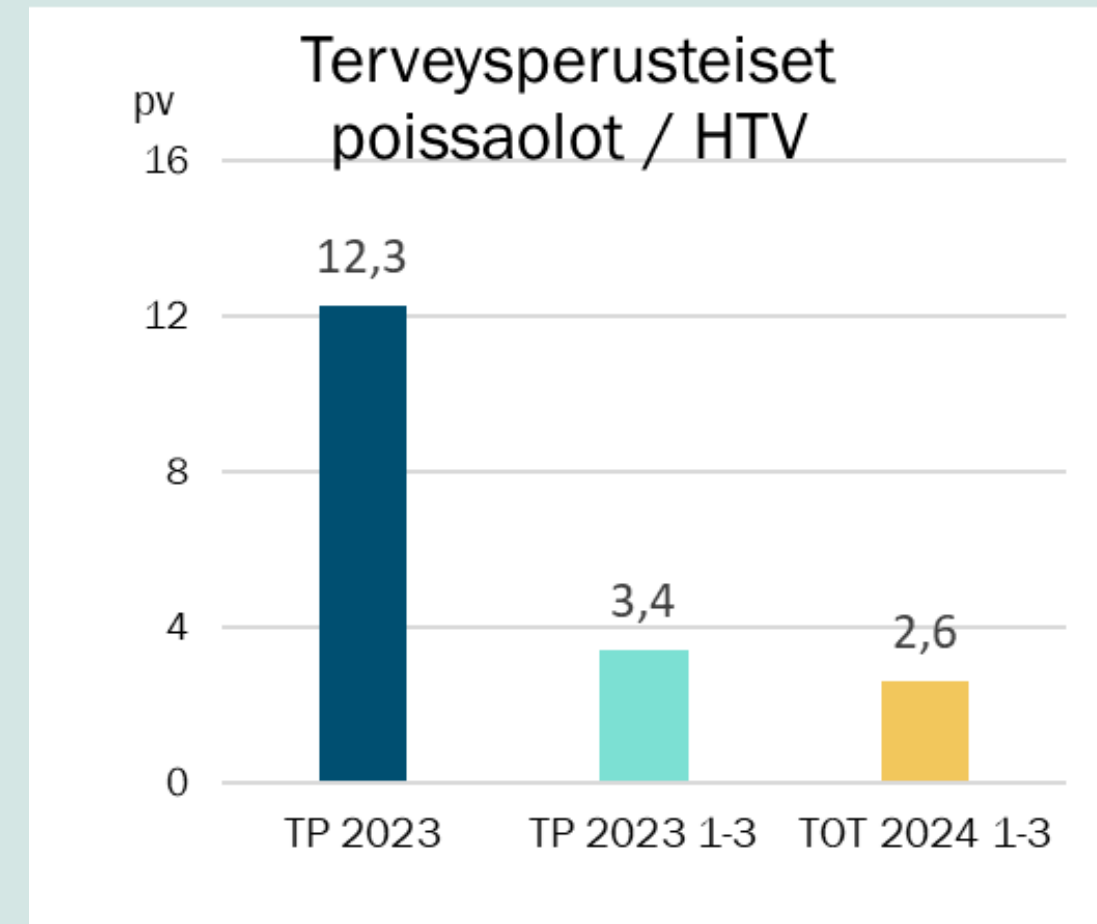
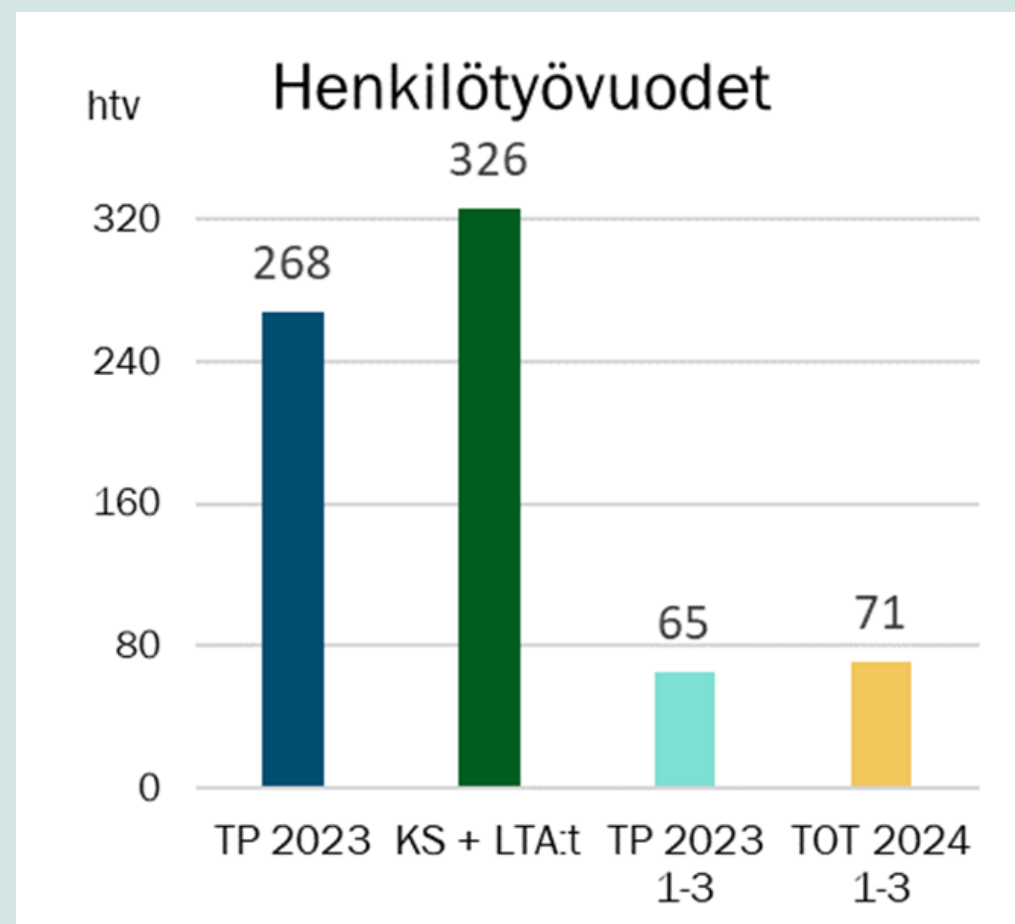
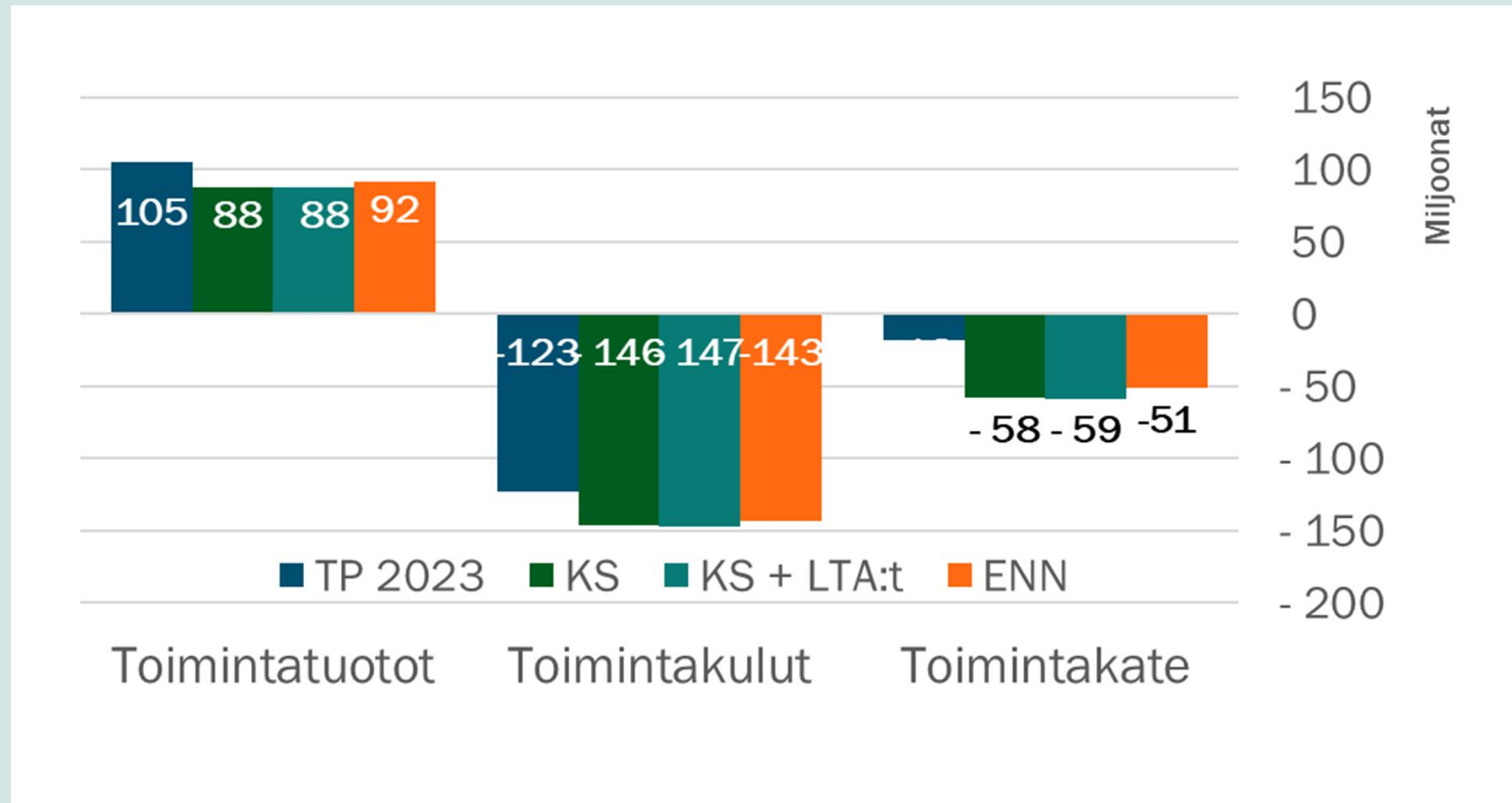

Konserni- hallinnon palvelualue

Palvelualuejohtajan katsaus

Uusi kaupunginjohtaja Niko Kyynäräinen aloitti tehtävässään 1.1.2024.

Kaupunginhallitus ja -valtuusto työskentelivät talouden tasapainottamiseen liittyvien omaisuusrakennetarkastelujen parissa.

EU:n kaupunkimissioon liittyvä Euroopan komission ja Lahden kaupungin välinen ilmastopimus solmittiin. Lahti sai Missio-tunnuksen (Label) maaliskuussa Brysselissä järjestetyssä tilaisuudessa.

Vuoden 2025 alussa toteutuvan TE-uudistuksen valmistelu etenee kaupunginhallituksen hyväksymän työvoimapalvelujen järjestämissuunnitelman ja työvoimaviranomaisten välisen aiesopimuksen pohjalta. Rinnalla toteutetaan myös KOTO24-valmistelua.

LUT-yliopiston rakennustekniikalle ja LAB-ammattikorkeakoulun laboratorioanalytiikan koulutukselle varmistettiin rahoitusta ja kumppanuuksia. Lisäksi korkeakoulutoimintaa, alueen yritystoimintaa ja elinvoimaa tukevaa edunvalvontaa toteutettiin aktiivisesti ja laajalla rintamalla.

Syksyllä alkaneen asumisen kampanjan Valitse Lahti, saat koko Suomen jatkoa valmisteltiin. Yhteistyö Lahden seudun kuntien kanssa mahdollistaa kampanjan laajenemisen myös televisioon.

Kaupunki osti Suurhalli-Messuhalli-kiinteistön Spatium Toimitilat Oy:lta ja myi vastaavasti Tikkula-kiinteistön Spatium Toimitilat Oy:lle.

Henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin helmikuussa ja sen tulosten mukaan työhyvinvointi on pysynyt kaupunkitasoisesti hyvällä tasolla.

Toiminnan katsauksen kooste 1/2

- Työterveyshuollon palveluntuottajan vaihdokseen valmistautuminen on edellyttänyt kaikkien työterveyteen ja varhaiseen välittämiseen liittyvien prosessien päivittämistä ja uudenlaisten toimintatapojen valmistelua. Uusi palveluntuottaja Mehiläinen aloitti palveluntuottajana 1.4.2024.
- Työhyvinvointikyselyn toteutettiin helmikuussa, tulokset saatiin maaliskuussa.
- Jämerä-projektin (talouden tietojärjestelmä uudistus) toteutusvaihe on käynnissä, käyttöönotto on 1.1.2025. Raindance budjetointijärjestelmä käyttöönotettiin 1.3.2024.
- Omaisuuden tuoton lisäämiseen liittyviä selvitystöitä on ohjattu ja valmisteltu kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn.
- Perustietotekniikan kilpailutuksessa on tehty hankintapäätös 12/2023. Päätöksestä on kuitenkin jätetty valitus Markkinaoikeuteen, joten uuden sopimuksen mukaisen palvelun käyttöönotto viivästyy.
- Asumisen markkinoinnin kolmevuotiseen kampanjaan osallistuvat lähes kaikki Päijät-Hämeen kunnat. Mainostoimiston kanssa kampanjamateriaaleihin on lisätty myös televisiomainos, sillä lapsiperheet seuraavat medioista edelleen eniten televisiota. Kampanja jatkuu 6.4.2024. Keskusteluja yhteistyöstä jatketaan myös rakennusalan ja yrityskentän kanssa.
- Luonto ja sen monimuotoisuus on aiheena seuraavassa ympäristökampanjassa ja sen suunnittelu on aloitettu mainostoimiston kanssa.
- Kaksi kertaa vuodessa ilmestyvä Kaupunkilainen-tiedotuslehti jaettiin maaliskuussa kaikkiin koteihin Lahdessa.
- Kaupunki on ostanut Suurhalli – Messuhalli kiinteistön Spatium Toimitilat Oy:lta ja myynyt vastaavasti Tikkula-kiinteistön Spatium Toimitilat Oy:lle.
- Toimitilaohjelma hyväksyttiin konserni- ja tilajaostossa 2.4.2024.

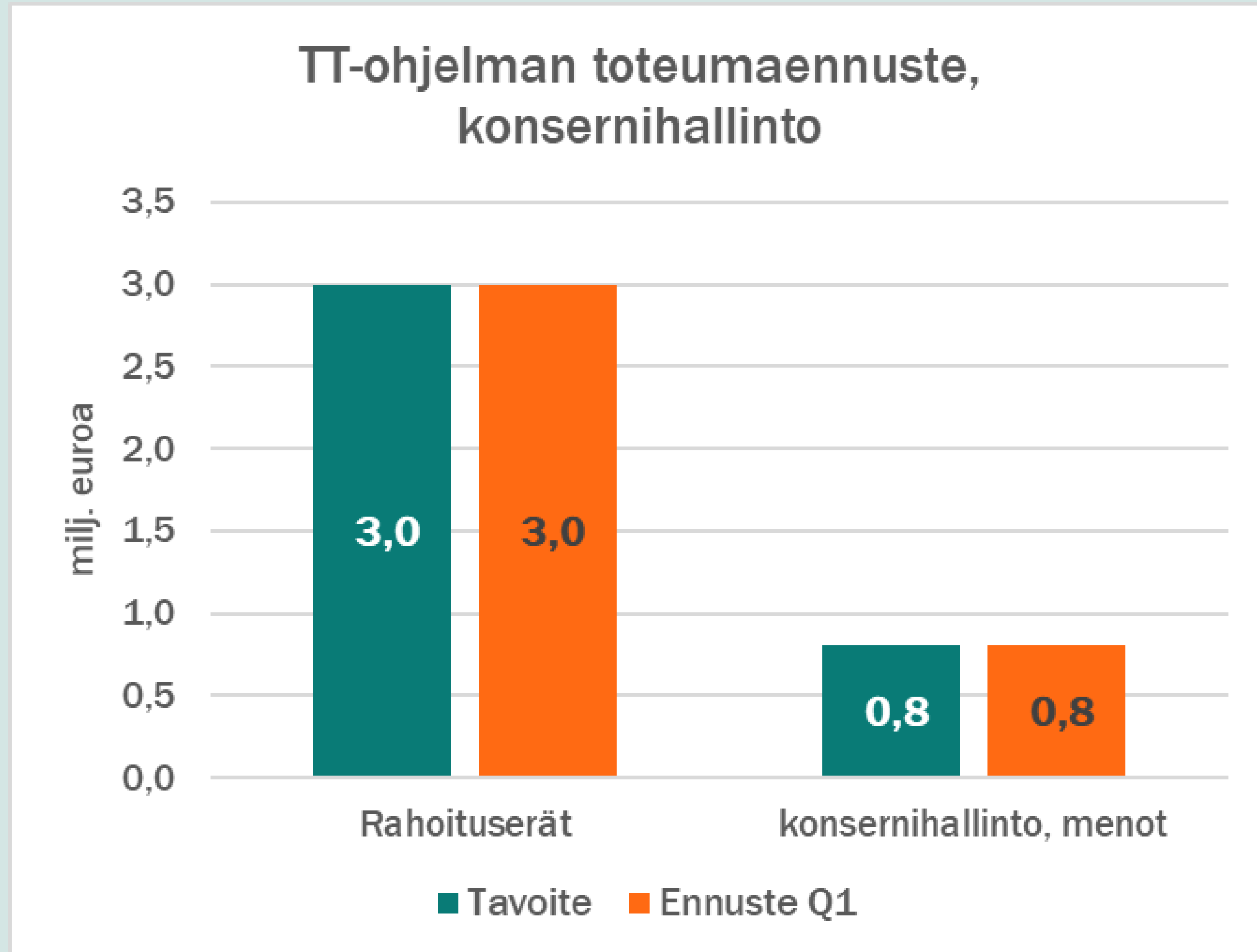

Toiminnan katsauksen kooste 2/2

- Varmistettu rahoitus ja kumppanuuksia LUT-yliopiston rakennustekniikalle ja LAB-ammattikorkeakoulun laboratorioanalytikolle ja toteutettu edunvalvontaa.
- Edistetty yritysten kasvukumppanuuksia (Fazer & Kempower) ja elinvoimakumppanuutta valtion, Jyväskylän ja Kuopion kanssa sekä toteutettu näihin liittyen edunvalvontaa.
- LADEC Oy laajentui maakunnalliseksi elinkeinoyhtiöksi
- Järjestetty ja valmisteltu useita erilaisia elinvoimaa edistäviä sidosryhmätilaisuuksia
- Edistetty joulukuussa hyväksytyä tapahtumatoiminnan kasvu- ja kehittämisohjelmaa esim. käynnistämällä World Winter Masters Games 2028, Spartan Obstacle Race 25 -EM-kisojen sekä talviurheilun MM2029 viimeisen vaiheen hakuihin valmistautuminen.
- EU:n kaupunkimissioon liittyvä Euroopan komission ja Lahden kaupungin välinen ilmastopimus solmittiin. Lahti sai Missio-tunnuksen (Label) maaliskuussa Brysselissä järjestetyssä tilaisuudessa.
- International Work-hanke ja TOTTA! - Työkyvyn ja työelämäosallisuuden tunnistaminen työllisyshoidon agendana-hanke ovat saaneet myönteiset rahoituspäätökset ja ovat käynnistyneet Q1:n aikana.
- TE-uudistuksen valmistelu on käynnissä niin kaupungin sisällä kuin maakunnallisessa yhteistyössä. Tarvittavat päätökset on tehty kaupunginhallituksessa (työvoimapalvelujen järjestämissuunnitelma ja työvoimaviranomaisten välinen aiesopimus) ja kaupunginvaltuustossa (Lahti ilmoittaa järjestävänsä TE-palvelu itse). Valmistelutyötä jatketaan päätösten pohjalta. Palvelussuunnitelman valmistelutyö on käynnissä.
- Barona-pilotin asiakasohjaus on saatu täyteen (257). Avoimille työmarkkinoille ilman palkkatukea työllistyneitä 55 ja palkkatuessa työssä 8. Työharjoittelussa/työkokeilussa 15 ja kuntouttavassa työtoiminnassa 2. Baronan mukaan yritysyhteistyön/työnetsinnän rintamalla positiivisia aukeamisia hankalasta taloustilanteesta huolimatta.

Talouden tasapaino-ohjelma

Menojen vähentäminen

Ennuste -0,8 milj. euroa (tavoite -0,8 milj. euroa)

Vuodelle 2024 suunniteltuja toimenpiteitä

- Tietojärjestelmien ja perustietotekniikan kilpailutus
- Toiminnan tehostaminen: henkilöstökulut, palveluiden ostot ja projektit
- Toimitilojen ylläpidonpalvelujen ja kunnossapidon supistaminen sekä tilakeskuksen omien toimitilojen tiivistäminen

Rahoituserät

Ennuste +3,0 milj. euroa (tavoite +3,0 milj. euroa)

Vuodelle 2024 suunniteltuja toimenpiteitä

- Määräaikaistalletuksien jatkaminen
  - Talousarvion laatimisen aikana markkinakorkojen odotettiin laskevan alkuvuodesta 2024. Toteutunut korkojen lasku on ollut maltillisempaa. Korkokehitys ollut suotuisaa talletusten kannalta.
- Sijoitustoiminnan aloittaminen

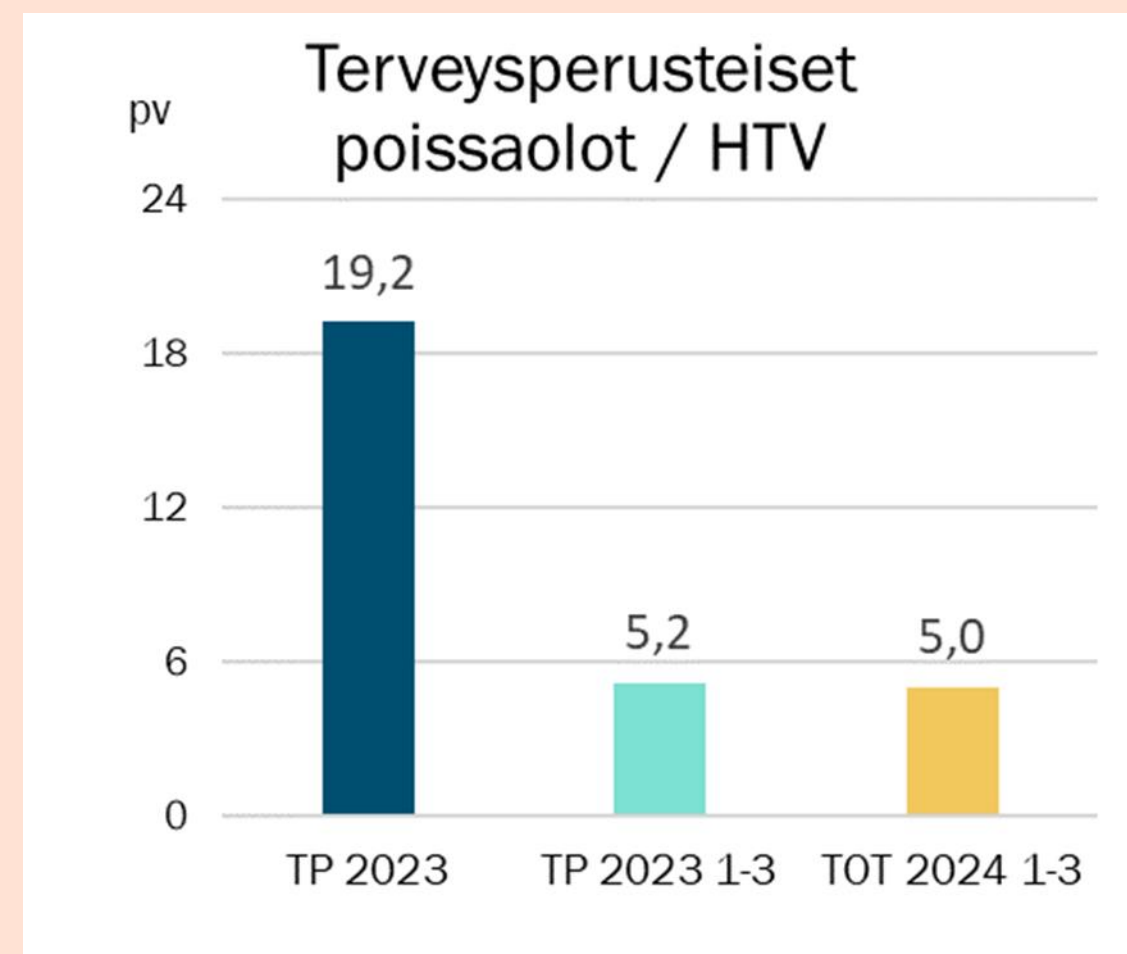
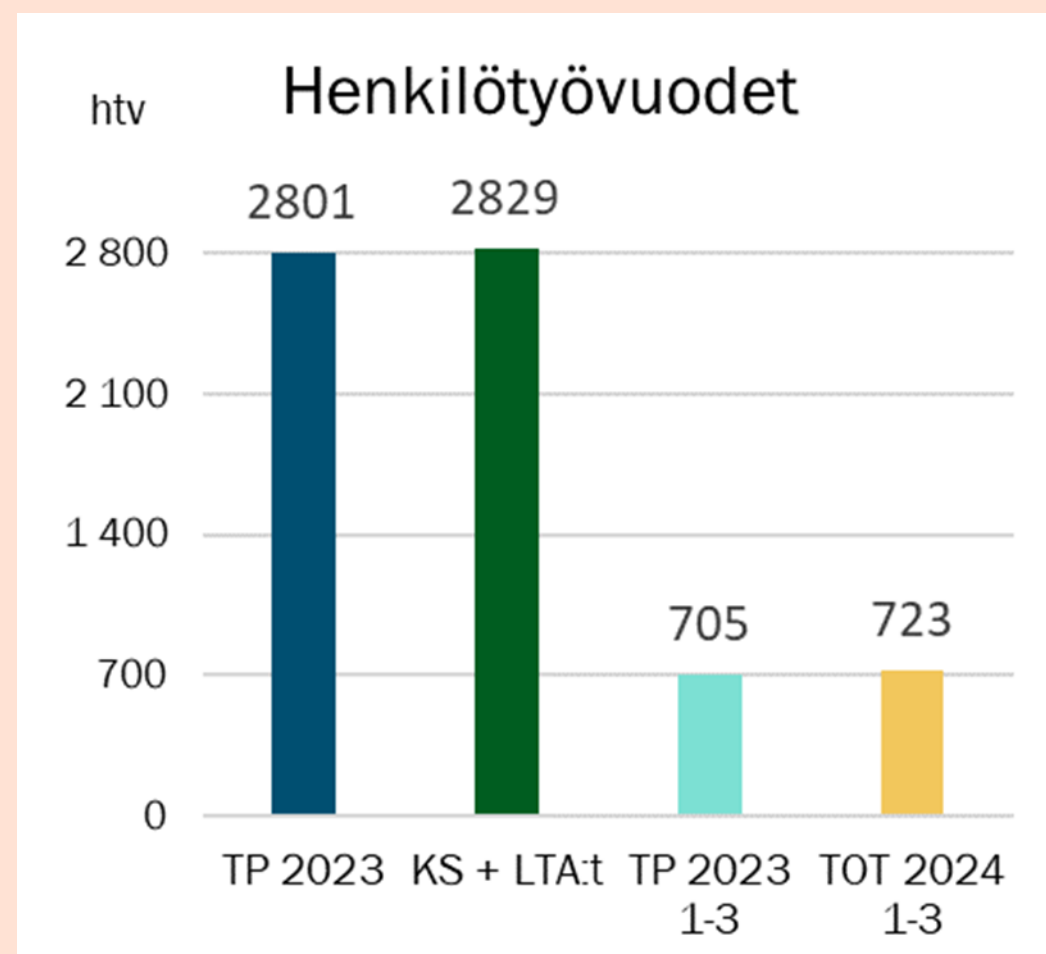
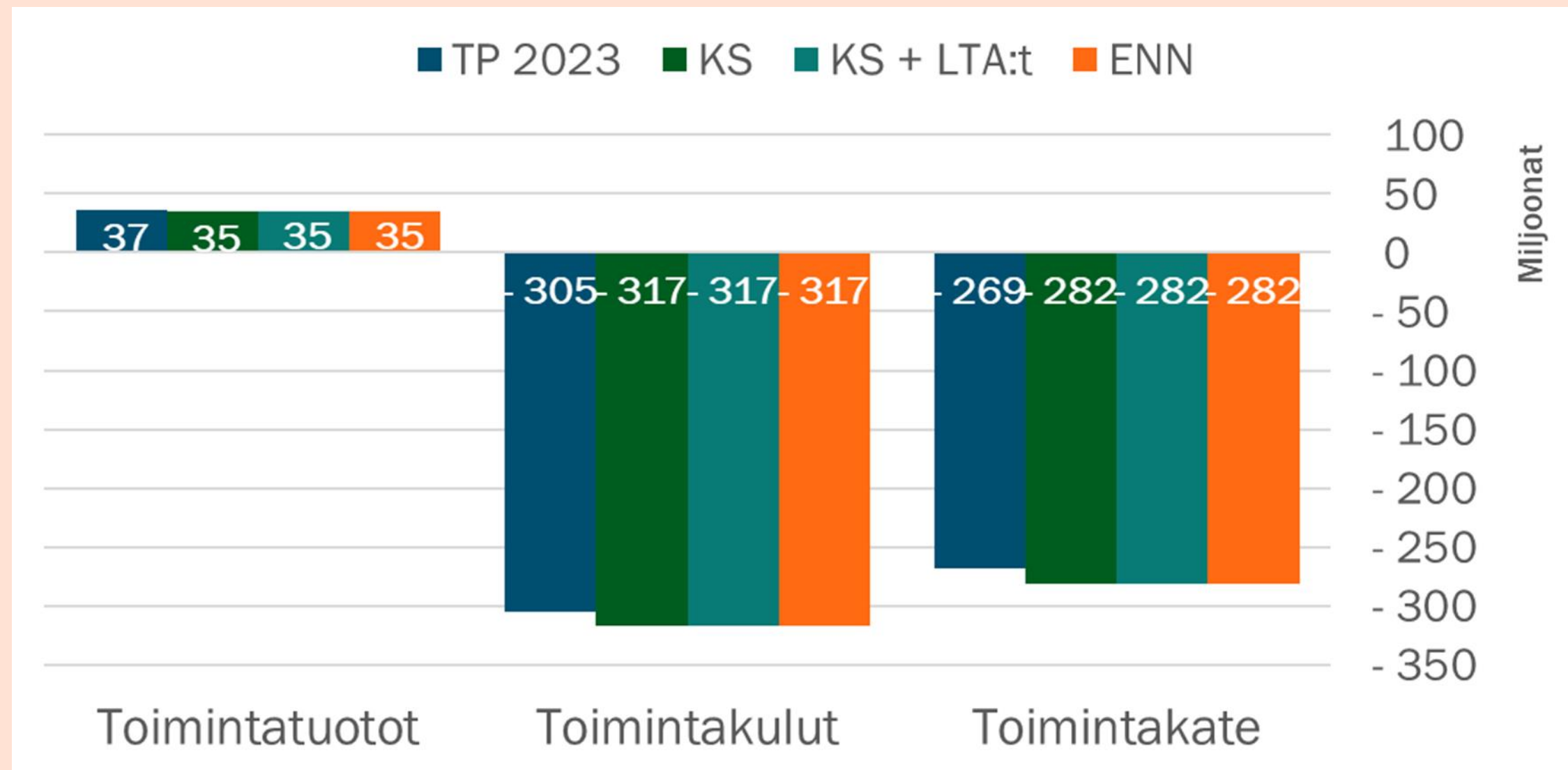

Sivistyksen palvelualue

Palvelualuejohtajan katsaus

Luvut sis. taseyksiköt

- Sivistyksen palvelualueen talouden ennustetaan toteutuvan voimassa olevan talousarvion mukaisesti. Alkuvuoden toteuman perusteella laadittuun ennusteeseen liittyy hieman epävarmuutta. Toimintatuottojen osalta näkymä on positiivinen ja toimintatuotot saattavat toteutua ennakoitua hieman parempana. Toimintakulujen osalta esiintyy lievää ylityspainetta muun muassa sen vuoksi, että palvelujen hintojen korotukset ovat toteutuneet osittain talousarviossa arvioitua suurempina.
- Lahden kaupunginorkesterin ja kaupunginteatterin ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisina.

Toiminnan katsaus yksiköittäin 1/4

Sivistyspalvelujen seudullinen kehittäminen

- Sivistyspalvelujen eri sektoreiden seudullista kehittämistä toteutetaan Päijät-Hämeen kuntaverkostossa kuntien yhteistoimintasuunnitelmaan pohjautuen. Kehittämistoimintaa koordinoidaan sivistyksen palvelualueella toimivan seudullisen kehittämisen yksikössä. Seudulliset ulkopuolista rahoitusta saaneet kehittämiskohteet ovat olleet sitouttava koulu yhteistyö: koulupoissaoloihin puuttumisen malli (OKM), esi- ja perusopetuksen digitalisaation toimintasuunnitelman jalkauttaminen esi- ja perusopetuksen koulujen arkeen (OPH), varhaiskasvatuksen digitaalisen arviointijärjestelmän (VALSSI) käyttöönoton tukeminen (OKM), etävälitteisesti toteutettavan seudullisen opetuksen eli verkostoperuskoulumallin pilotointi seutukunnan alueelle (Kuntaliitto) sekä nuorisoalan alueellisen ja paikallisen toiminnan kehittäminen (AVI). Tammikuussa toteutettiin seudullinen esi- ja perusopetuksen arviointikysely, johon vastasivat oppilaat (16964), huoltajat (3825) sekä opetushenkilöstö (1881). Arviointikyselyn tuloksista johdetaan esi- ja perusopetuksen vuosittaiset seudulliset kehittämiskohteet.

Varhaiskasvatuspalvelut

- Varhaiskasvatuspalveluissa toteutettiin alkuvuonna 2024 seudullinen esiopetuksen arviointikysely huoltajille, henkilöstölle ja lapsille. Velvoitetta kolmitasoisien tuen järjestämisestä varhaiskasvatuksessa oleville lapsille toteutetaan. Varhaiskasvatuspalvelut jatkaa hyväksytyt palveluverkkosuunnitelman mukaista päiväkotiverkoston kehittämistä. Palvelusetelisääntökirjaa päivitettiin ja se on voimassa 1.8.2024 alkaen. Päivityksen yhteydessä tukea yksityisille palveluntuottajille korotettiin. 1.10.2023 alkaen on tehty edellinen palvelusetelisääntökirjan päivitys ja siinä korotettiin myös palveluntuottajille maksettavaa tukea ja samalla muutettiin korvausten maksamisperiaatteita huoltajien osalta.

Nuorisopalvelut

- Nuorisopalvelujen osallistuja- ja asiakasmäärä on ollut 74 874. Nuorten työ- ja valmennuspalveluiden asiakkaana on ollut 93 nuorta, joista työllistettyjä 54. Suunnitelmallisesti tuettuja nuoria etsivässä nuorisotyössä, starttivalmennuksessa, oppivelvollisuuden tuessa sekä nuorten psykososiaalinen tuki Dominossa on ollut 413.

Perusopetus

- Perusopetuksen toiminta on toteutunut koulujen vuosisuunnitelmien ja opetussuunnitelman mukaisesti.
- Palveluverkkoon liittyvät päätökset, toiminnalliset muutokset ja uusien toimitilojen käyttöönotto ovat toteutuneet suunnitellusti.
- Perusopetukselle kohdennettujen säästövelvoitteiden toteuttamista on edistetty valmistelemalla taloutta tehostavia toimenpiteitä syksyksi 2024 ja vuodelle 2025. Henkilöstökustannuksia leikkaavia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat lukuvuoteen 2024-25, on valmisteltu osana tulevan lukuvuoden suunnittelua. Lisäksi on valmisteltu kustannusten kasvun hillitsemiseksi esim. toimintakulttuurin muutosta tukevia toimenpiteitä.
- Kaupungin strategian kärkitoimenpiteet, jotka koskevat lapsia ja nuoria, ovat edenneet tavoitteiden mukaisesti.

Lukiokoulutus

- Lukuvuosi edennyt opetussuunnitelman ja vuosisuunnitelmien mukaisesti.
- Lukuvuoden 2024-25 opiskelijoiden opintojaksojen esivalinnat tehty
- Vakinaisten opettajien rekrytoinnit tehty.
- Opettajille järjestetty koulutus: Professori Kirsi Pyhäntö: Nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen koulu yhteistyössä

Toiminnan katsaus yksiköittäin 2/4

Liikuntapalvelut

- Liikuntapalveluiden talvikausi meni hyvin. Sisäliikuntatilojen käyttöaste oli korkea. Talvilajien suorituspaikat olivat vilkkaassa käytössä.
- Liikuntapalveluiden organisaatio täydentyi uudella liikuntapalveluvastaavalla.
- Lisää liikettä liikuntaneuvonnasta -hanke sai rahoituksen. Hanke jatkaa jo aloitettua liikuntaneuvonnan palvelupolun rakentamista Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa Lahdessa. Yhden liikuntaneuvojan resurssi on jakaantunut aikuisväestön vastaanottoaikoihin, joten hankkeen turvin on aloitettu yhteistyö lasten ja nuorten liikuntaneuvontapalveluun.
- Liikuntapalvelut on myös mukana Liikkuva Päijät-Häme -ohjelmassa.
- Liikuntapaikkasuunnitelma valmistuu 6.5. seminaarin mennessä.
- Urheilu ja liikuntaseurojen avustusten haku on päättynyt ja avustukset päätetään toukokuun lautakunnassa.
- Kesän vakiovuorot on jaettu ja julkaistu. Talvikauden vuorojen haku on päättynyt ja vuorot julkaistaan toukokuun lopussa.

Wellamo-opisto

- Toteutettu vapaan sivistystyön mukaista opetusta eri aineissa eri ikäryhmille, lasten ja aikuisten taiteen perusopetusta, aktivoivaa toimintaa, koulujen kerhotoimintaa ja maksutonta digineuvontaa
- Toteutettu opetuksen arviointikysely ja julkaistu raportti verkkosivuilla
- Aloitettu taloyhtiöliikuntaa Lahdessa yhteistyössä Kotikulmilla hankkeen kanssa
- Julkaistu Taidolla-diginäyttely sekä toteutettu useita näyttelyitä ja matineoita toimialueen kunnissa.
- Aloitettu lukuvuoden 2024-2025 suunnittelu- ja valmistelutyö

Kaupunginmuseo

- Annettu 196 lausuntoa rakennetusta ja arkeologisesta kulttuuri-perinnöstä. Tarkastus- ja neuvontakäyntejä sekä katselmuksia tehty 25.
- Mastolassa on esillä Retroa vai romua -näyttely. Esitystekniikkaa uusittiin. Kudos-verkoston kanssa edistettiin Mastolan Maia -hanketta.
- Historiallisen museon perusnäyttelyä alettiin toteuttaa. Kotiin - Karjalan kaikuja ja kuvia -näyttelyn suunnittelutyö edistyi.
- Malvassa olivat esillä näyttelyt Tulevaisuuden puutarha ja Katseen takana.
- Asiakasmäärät: Malva 15871, Mastola 3832 ja Hiihtomuseo 9545
Historiallisen museon avaamisen valmistelu. Hiihtomuseon Muistot liikkeeksi senioriyleisötyössä -hankkeessa toteutettiin liikunnallisia harjoituksia. Malvan työpajoja ja taiteilijatapaamisia: 11 taidepajaa, 2 Sinfonia Lahden pienryhmä konserttia, 3 vauvojen värikylpyä ja lasten opastusta, Wellamo-opiston kursseja, työpajoja yrityksille sekä yhdistyksille ja kulttuurikäynnit 4. ja 7. luokkalaisille sekä Hollolan yläasteen 9. luokkalaisille.
- Kokoelmia julkaistu Finna.fi:ssä yhteensä 17143 nimikettä.
- Hiihtomuseon kokoelmiin 3 hankintaerää ja yksi arkistoerä, julistekokoelmiin 4 hankintaerää, kulttuurihistoriallisiin kokoelmiin 3 hankintaerää ja yksi arkistokokonaisuus, kuvakokoelmiin 4 hankintaerää, Radio- ja tv-museon kokoelmiin 2 hankintaerää. Malvan taidekokoelmaan 5 erää ja Lahden kaupungin taidekokoelmaan 11 teosta. Malvan kokoelmista lainattiin ulkopuolisiin näyttelyihin 11 teosta.

Toiminnan katsaus yksiköittäin 3/4

Kulttuuripalvelut

- Lahden Lasten Talvikarnevaalit järjestettiin 41. kerran 27.1.–18.2.2024 teemalla Kummallinen talvi. Talvikarnevaalit ovat osana Kirsi Kunnas 100 -juhlavuotta, josta teeman nimikin on saanut inspiraationsa. Karnevaalit olivat tänä vuonna viikkoa normaalia pidemmät runsaan ohjelmatarjonnan vuoksi. Ohjelmakokonaisuuksia eri taiteen aloilta oli yhteensä n. 30 ja esityksiä festivaalien aikana toteutettiin ennätysellisesti yli 100. Näistä 14 oli loppuunmyytyjä esityksiä. Yhteensä esityksissä vieraili n. 9300 kävijää.
- Lahden Nuorisoteatteri toteuttaa keväällä kaksi produktiota: Paula Norosen kirjoihin perustuva Yökoulu ja hirveä hammaskeiju (kantaesitys, sovitus ja ohjaus Sanna Heiskanen) ja Johanna Sorjosen kirjoittama Sydänääniä (ohjaus Väinö Weckström).
- Kulttuuripalvelut vastasi yhteistyössä kansalaisjärjestöjen ja seurakunnan kanssa kansallisen veteraanipäivän juhlallisuuksista 27.4.2024.
- Kesällä 2024 kulttuuripalvelut työllistää yhteensä 25 nuorta. Heidän kanssaan toteutetaan Lahden Kesänäyttämön 27. produktio, joka on Anna-Mari Kähärän säveltämä ja Laura Ruohosen kirjoittama musiikinäytelmä Yökyöpelit.
- Heinä-elokuussa Orkester Norden -nuoriso-orkesteri kokoontuu Lahdessa. Orkesterin rahoituksen muuttua tänä kesänä orkesteriin valitaan vain 30 muusikkoa. Orkester Norden yhdistää voimansa Sinfoniaorkesteri Vivon kanssa ja näin muodostuu lähes 100 soittajan nuoriso-orkesteri. Tämä kokoonpano esiintyy Mikkelin Musiikkijuhlilla sekä Sibeliustalossa Lahdessa. Orkesterin organisaatiosta vastaa Suomen Lions ry yhteistyössä Lahden kaupungin kulttuuripalveluiden kanssa.

Osallisuus- ja hyvinvointi

- Lahden kaupungin osallisuustoiminnan arviointiraportin tulosten esittely palvelualueiden johtoryhmille.
- Palveluyksikölle kuuluvien osbu-ideoiden toteutus (muistiparkki; lainattavat retkiluistimet ja potkukelkat, yhteiskäyttöökäkalut).
- Osbu-viestintämateriaalin uudistamista (ideoiden toteutuksista viestiminen).
- Tutustuttu edelleen erilaisiin digitaalisiin osallisuusalustoihin.
- Kumppanuuspöytien toimintamallin arvioinnin suunnittelu ja toteutus.
- Osallistu ja vaikuta – verkkosivujen ja kumppanuuspöytien verkkosivujen uudistaminen.
- Vanhus- ja vammaisneuvostojen toimintasuunnitelmien ja -kertomusten päivitys verkkosivuille.
- Monikulttuurisuusneuvosto-valtuustoaloitteen valmistelun koordinointi.
- Ulkoministeriön ulkomaalaisia vieraita tutustumassa, miten Suomessa ja Lahdessa/Päijät-Hämeessä on laitettu käytäntöön Istanbulin sopimusta (naisiin kohdistuva väkivallan ehkäisy).
- Some-vaikuttajavideon suunnittelu peruskouluille teemana sähkö tupakointi ja nikotiinipussit.
- Ensimmäiset vuokralaiset ovat muuttaneet Kumppanuustalo Fellmanniaan. Avoimia ovia vietettiin maaliskuussa.
- Yhdistysillan valmistelun koordinointi ja toteutus 20.2.2024.
- Vuosiavustushaun valmistelu (lomakkeet, ilmoitukset).
- Hyvinvointialueen alueelliseen kyselyyn vastaaminen.
- Vanhusneuvoston avoin kokous 19.3.
- Lasten ja nuorten hyvinvointiseminaari 15.3.

Toiminnan katsaus yksiköittäin 4/4

Kirjasto

- Kirjaston järjestämissä ryhmäopastuksissa, luokkakäynneillä ja asiakaskursseilla kävijöiden määrä kasvoi lähes 20 % edellisestä vuodesta ja asiakaskäynnit lisääntyivät 13%. Tapahtumissa kävijöiden määrä lisääntyi 16% edelliseen vuoteen verrattuna.
- Mukkulassa ja Nastolassa omatoimikäyttöä on ilta-aikaan rajoitettu ilkvallan ja häiriökäyttäytymisen johdosta.
- Pääkirjaston auditorio on saatu käyttöön korjaustoimenpiteiden jälkeen.
- Cineast-elokuvapalvelu otettiin käyttöön Lastu-kirjastoissa
- Vuoden 2024 alusta toinen kirjastoautoista jäi pois käytöstä

Lahden kaupunginteatteri

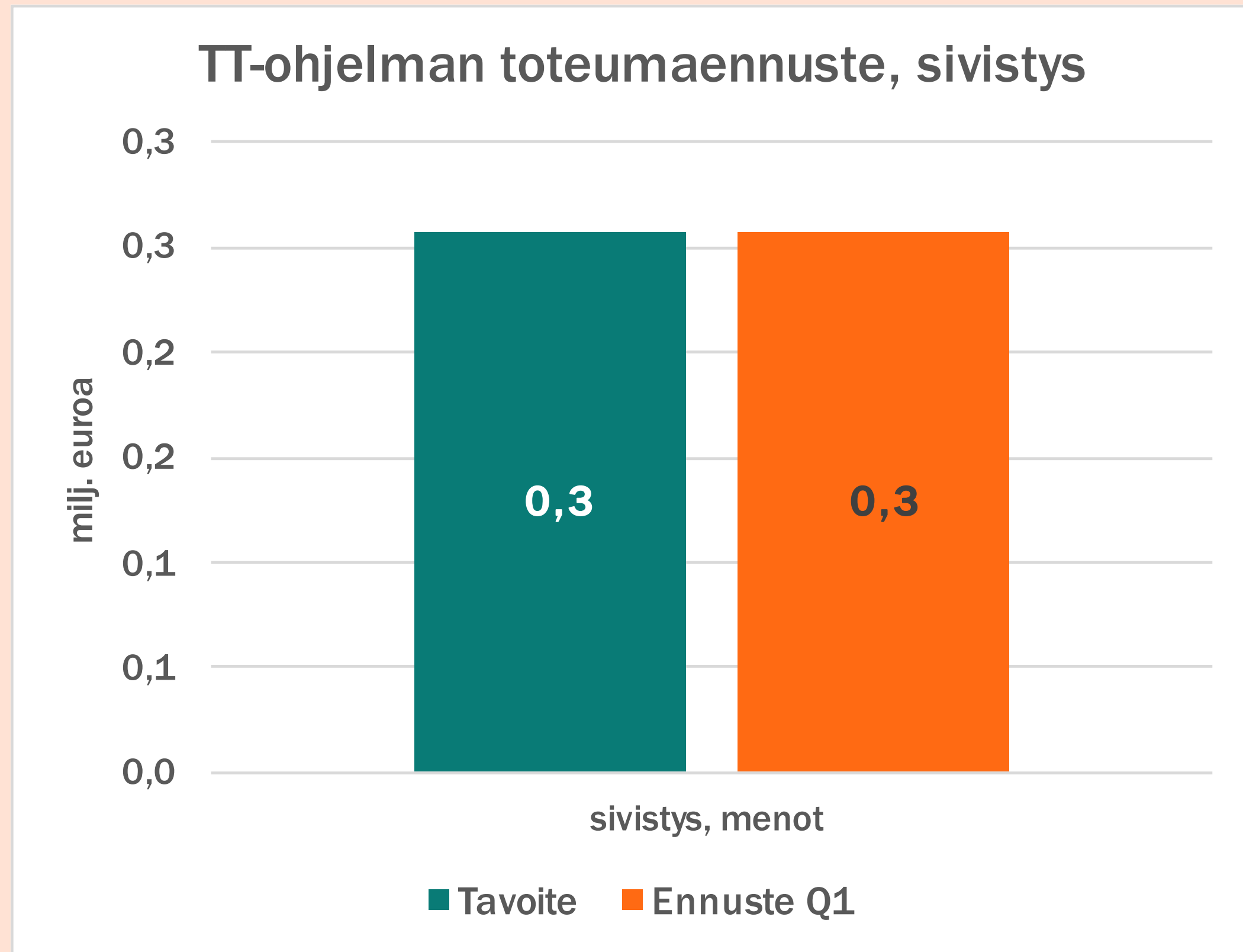
- Asiakkaiden määrä on edelleen alle tavoitteen eikä liikevaihto ole vielä toivotulla tasolla.
- Teatterin uusi brändi ja syksyn ohjelmisto on julkaistu. Strategiatyö Teatterin uusi suunta- on käynnistetty yhdessä henkilöstön kanssa.
- Vuoden 2023 alijäämän johdosta on laadittu suunnitelma kustannustason alentamiseksi ja asiakasmäärän kasvattamiseksi.
- Teatterin laajemman peruskorjauksen hankesuunnittelu on käynnissä.
- Tämänhetkisen arvion mukaan näyttää siltä, että kustannukset tulevat pysymään talousarviossa. Tulojen osalta on edelleen haasteita, mikä vaikuttaakin ratkaisevasti koko vuoden tulokseen. Suunniteltujen toimenpiteiden ja uuden ohjelmiston odotetaan lisäävän katsojamäärää ja kasvattavan liikevaihtoa.

Lahden kaupunginorkesteri

- Tammikuussa orkesteri vieraili maailmankuulussa konserttitalossa Concertgewouwssa Amsterdamissa. Konsertti oli loppuunmyyty.
- Alkuvuodesta tallennettiin audio ja video MTV3 Hockey Night – ohjelmaan tunnussäveleksi. Heillä on oikeus esittää tallennetta 31.5.2025 saakka.
- Kevään lipunmyynti on tavoiteluvuissa. Sibelius-festivaalin ennakkomyynti edellisvuotta paremmalla tasolla.
- Kausi 2024-2025 julkaistiin 11.4., kausikorttimyynti on alkanut vahvasti, vanhojen kausikorttilaisten vahvistusprosentti tässä vaiheessa 61 %, vahvistusaikaa 3.5. saakka. Kausikortit ovat myynnissä 12.9. saakka ja yksittäisliput tulevat myyntiin 10.5. Kausi on Dalia Stasevskan viimeinen ylikapellimestarikausi.
- Uudet nettisivut julkaistiin uuden kauden yhteydessä. Vanhojen nettisivujen tekninen toteutus ei ollut enää päivitettävissä, joten muutos oli elintärkeä.
- Lipputoimittajan kilpailutus on käynnissä yhdessä teatterin kanssa. Edellinen sopimus on voimassa vuoden 2024 loppuun.
- Verkkokonserttien kamerakaluston uusinta on käynnissä, ensimmäinen lähetys uusilla laitteilla on 1.5. vappukonsertista. Vanhat kamerat tulivat tiensä päähän - hankittu vuonna 2006.

Talouden tasapaino-ohjelma

Menojen vähentäminen

ennuste -0,26 milj. euroa (tavoite -0,26 milj.)

- Sivistyksen palvelualueelle kohdistuu toiminnan ja talouden sopeuttamistavoitteita vuosille 2024-2027 yht. 4,9 milj. euroa
- Vuodelle 2024 asetettuja toimenpiteitä on 0,26 milj. euroa
- Toiminnan tehostamiseen tähtäävien toimenpiteiden ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaan. Varhaiskasvatuksen avoimen kerhotoiminnan supistaminen toteutetaan syksystä 2024 alkaen lautakunnan tekemän päätöksen mukaisesti. Säästötavoite kerhotoiminnan muutoksesta on 0,2 milj. euroa. Lisäksi palvelualueen tarvikeostoihin kohdentuu 57 500 euron säästötavoite, jonka ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

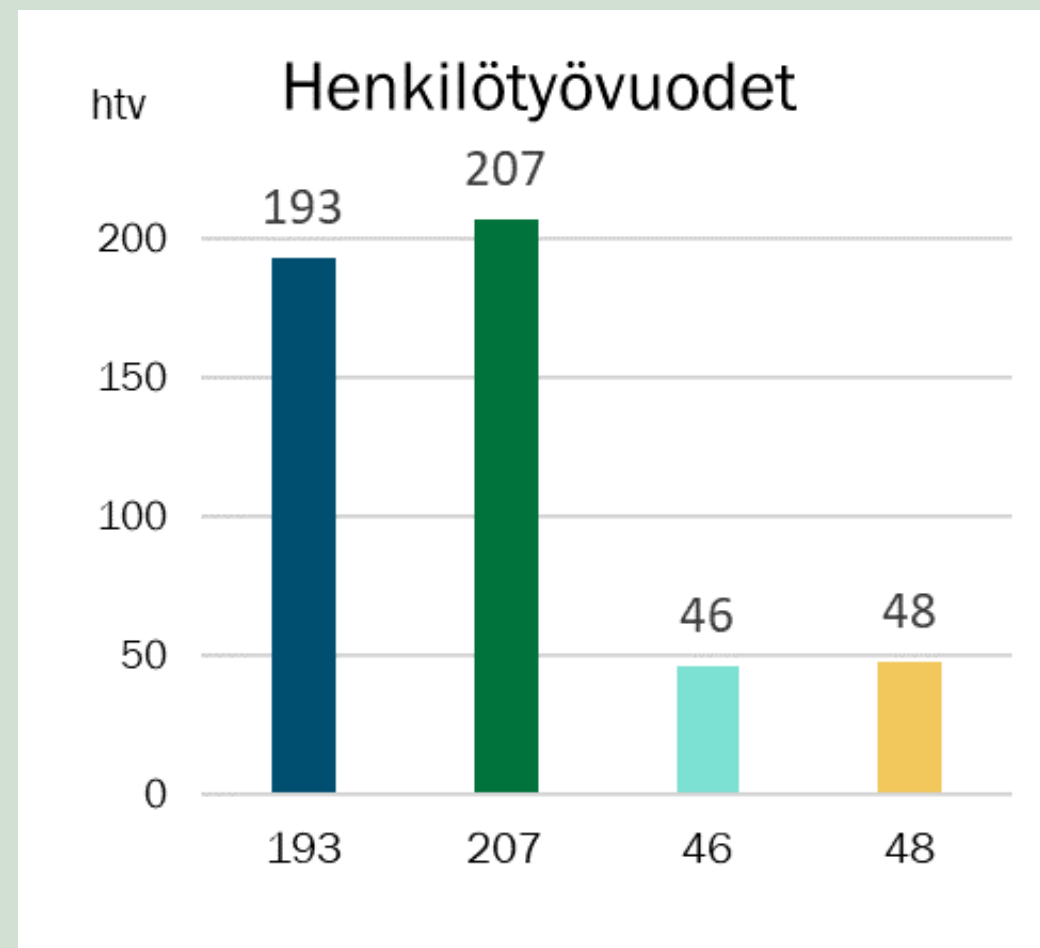
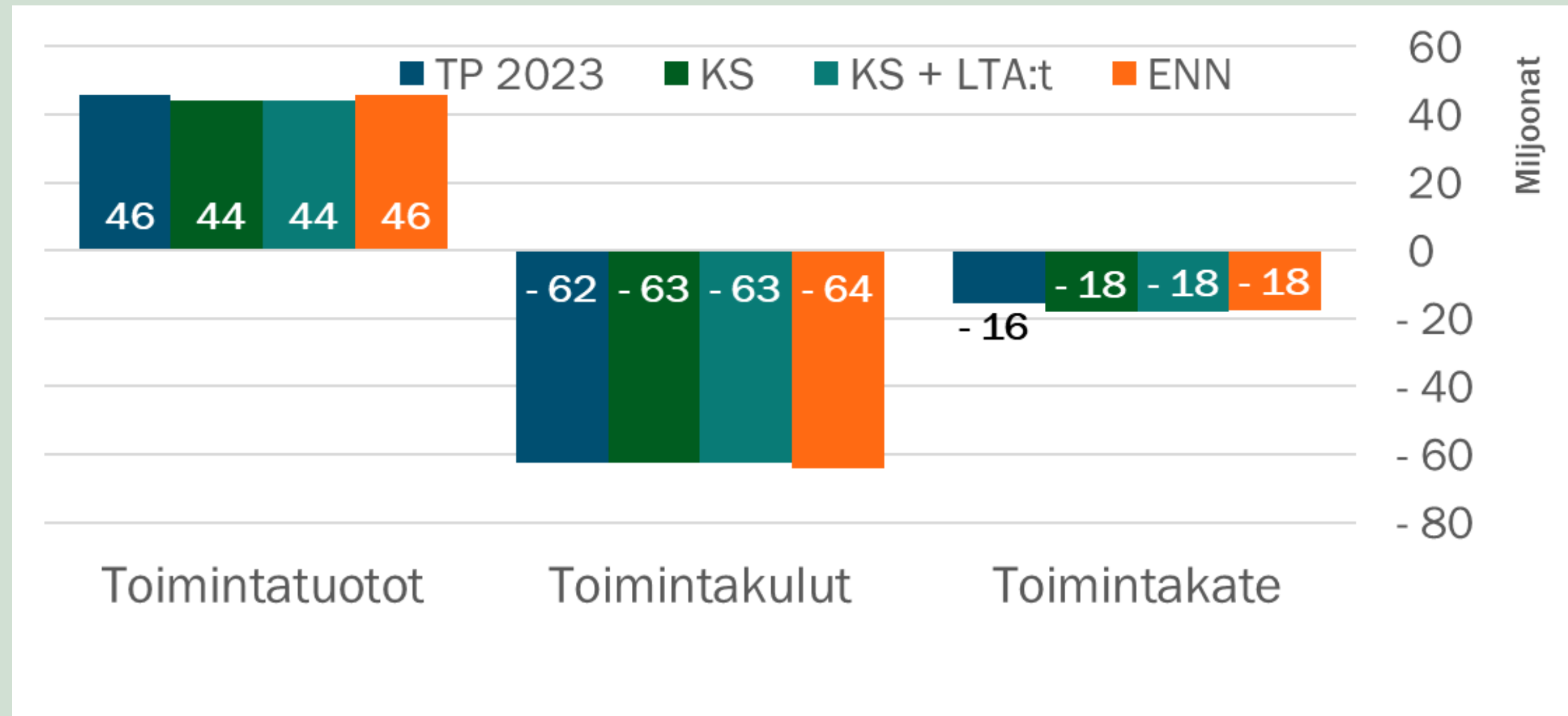

Kaupunki- ympäristön palvelualue

Palvelualuejohtajan katsaus

INVESTOINTIMENOT

TOTEUMA-ASTE 31.3.

KIINTEÄ OMAISUUS

17,1 %

JULKINEN

KÄYTTÖOMAISSUUS

4,4 %

Toimintatuotot:

- Toimintatuotot ovat ylittymässä n. 1,9 miljoonaa euroa, pääosin vuokratuottojen takia. Vuokratuotot ylittävät talousarvion n. +1,9 miljoonalla eurolla.
- Joukkoliikenteen lisääntyneen matkustajamäärän ansiosta joukkoliikenteen lipputulot kasvavat arviolta n. +0,4 miljoonaa euroa talousarvioon verrattuna.
- Rakentamisen heikon suhdannetilanteen takia rakennus- ja ympäristövalvonnan tulot alittuvat n. -0,9 milj.
- Kaupunkitekniikan myyntituottojen ennuste on +0,8 milj. (Rudus Oy kertaerä)

Toimintakulut:

- Kunnossapidon ylitys palvelujen ostoissa n. +1,5 milj. rankan talven takia
- Joukkoliikenteen palvelujen ostot ylittyvät n. + 1,0 milj. (tarkentuu) kohteen 2 kiireisen suorahankinnan takia.

Toiminnan kuvaus

TONTTIEN
LUOVUTUS

9 kpl

(Vuosiarvio: 50)

MAANVUOKRA-
SOPIMUKSET

5 280 kpl

(Tavoite: 5 330)

RAKENNUSLUVAT

149 kpl

(Vuositavoite: 1 000)

JOUKKOLIIKENTEEEN
MATKAT

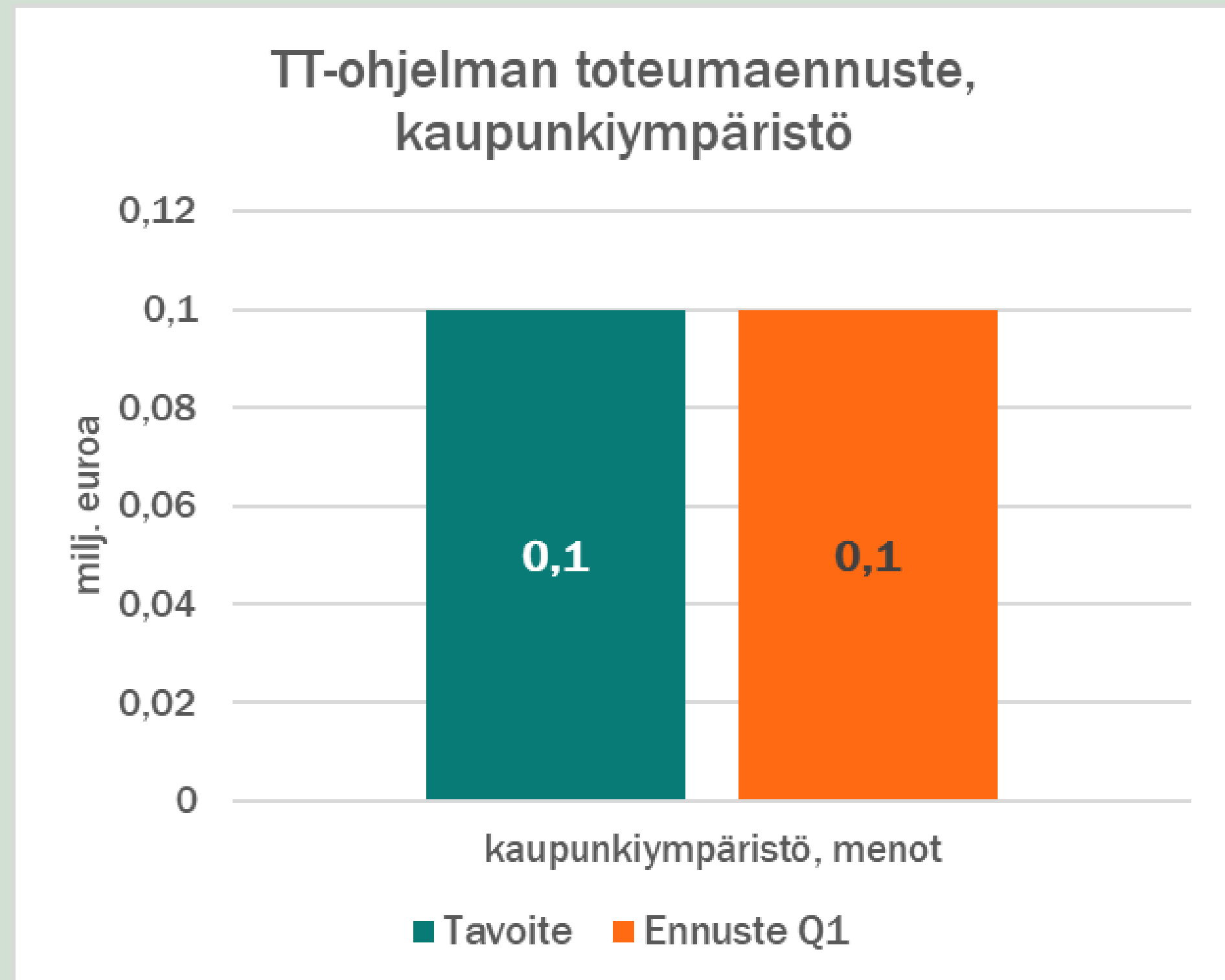
2 216 532 kpl

(Vuosiarvio 7,3 milj.)

- RenGas asemakaava lainvoimainen.
- Pippon alueen III-vaiheen asemakaavan ehdotusvaihe päättyi. Yleissuunnitelmien laadintavaihe ja massatasapainon tarkistukset, jonka jälkeen vahvistettavaksi.
- Syväojan yritysalueen asemakaavaluonnos nähtäville.
- Lahden suunta ja Keskustavisio esitelty päättäjille. Keskustavision osalta päätös keväällä. Lahden Suunta -työssä nähtävilleolokäsittely keväällä ja hyväksymiskäsittely loppuvuodesta.
- Rakentamisen volyymi alhaisella tasolla yhä markkinoiden epävarmuuden takia.
- Rankka talvi: kuluneen talven aikana (31.3.2024 saakka) toteutuneet lumenajo- ja lumen vastaanottomaksut ovat n. +0,54 milj. budjetoitua suuremmat.
- Joukkoliikenteen tammi-maaliskuun matkamäärä + 2% vuoteen 2019 verrattuna ja + 5% vuoteen 2023 verrattuna
- Joukkoliikenteen Lipputulot
  - Lipputulot talousarvion mukaiset
  - Vuoteen 2023 verrattuna lipputulot tammi-maaliskuussa - 1,7 %
    - Vuonna 2023 vastaavalla ajanjaksolla alv 0%

Talouden tasapaino-ohjelma

Menojen vähentäminen

ennuste -0,1 milj. euroa (tavoite -0,1)

- Kaupunkiympäristön palvelualueelle kohdistuu toiminnan ja talouden sopeuttamistavoitteita vuosille 2024-2027 yht. 2,0 milj. euroa
- Vuodelle 2024 asetettuja toimenpiteitä on 0,1 milj. euroa
- Talouden tasapaino-ohjelman ennustetaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti vuonna 2024.

Lahti- konserni

Osavuositarkastus
tammi-maaliskuu 2024

Tuloslaskelma

TULOS

21,2

milj. euroa
(2023: 56,2)

VUOSIKATE

49,4

milj. euroa
(2023: 83,1)

1000 euroa	1.1.-31.3.2024	1.1.-31.3.2023	1.1.-31.12.2023
Myyntituotot	114 803	101 845	358 762
Maksutuotot	3 097	2 964	11 401
Tuet ja avustukset	5 941	6 683	15 107
Muut toimintatuotot	7 156	3 816	52 576
Toimintatuotot	130 998	115 309	437 847
Valmisteverastojen muutos	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	167	125	1 843
Palkat ja palkkiot	-56 250	-52 729	-225 795
Eläkekulut	-11 213	-10 612	-45 206
Muut henkilösivukulut	-1 691	-2 159	-8 568
Henkilöstökulut	-69 154	-65 500	-279 568
Palvelujen ostot	-44 717	-41 520	-179 907
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-42 907	-39 521	-122 445
Avustukset	-6 523	-7 376	-35 099
Muut toimintakulut	-18 386	-14 929	-63 506
Toimintakulut	-181 686	-168 846	-678 683
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-113	0	-415
TOIMINTAKATE	-50 634	-53 412	-241 251
Verotulot	71 621	107 137	303 358
Valtionosuudet	29 695	32 619	131 528
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 244	-3 242	-12 192
VUOSIKATE	49 438	83 102	181 443
Poistot ja arvonalentumiset	-28 253	-26 938	-115 901
Satunnaiset erät	7	43	554
TILIKAUDEN TULOS	21 192	56 206	66 096
Tilinpäätössiirrot	0	0	-276
Tilikauden verot	-1 772	-2 678	-3 288
Laskennalliset verot	-3 747	-242	-2 047
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-839	-293	-233
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	14 834	52 992	60 252

Rahoituslaskelma

INVESTOINTI- MENOT

-38,8

milj. euroa
(2023: -21,9)

LAINAKANNAN MUUTOKSET

-2,4

milj. euroa
(2023: -2,3)

TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA

34,5

milj. euroa
(2023: 22,8)

RAHAVAROJEN MUUTOS

35,1

milj. euroa
(2023: 10,1)

1000 euroa	1.1.-31.3.2024	1.1.-31.3.2023	1.1.-31.12.2023
<u>Toiminnan rahavirta</u>	44 220	79 272	154 523
Vuosikate	49 438	83 102	181 443
Satunnaiset erät	7	43	554
Tilikauden verot	-1 772	-2 678	-3 288
Tulorahoituksen korjauserät	-3 453	-1 194	-24 185
<u>Investointien rahavirta</u>	-9 679	-56 453	-103 044
Investointimenot	-38 826	-21 898	-133 435
Rahoitusosuudet investointeihin	0	100	680
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	29 147	-34 655	29 711
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	34 541	22 819	51 479
<u>Rahoituksen rahavirta</u>			
<u>Antolainauksen muutokset</u>	0	-129	554
Antolainasaamisten lisäykset	0	-13	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	-116	554
<u>Lainakannan muutokset</u>	-2 408	-2 283	-32 171
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 850	6 656	75 506
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 149	-3 535	-106 454
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 407	-5 404	-1 223
Oman pääoman muutokset	109	34	9 208
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	-7 185	-10 344	-30 797
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muuto	52	-418	593
Vaihto-omaisuuden muutos	1 965	1 797	-1 990
Saamisten muutos	13 577	17 102	-1 814
Korottomien velkojen muutos	-22 778	-28 825	-27 586
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-9 484	-12 721	-53 206
Rahavarojen muutos	25 057	10 098	-1 726
Rahavarat 31.12.	322 338	344 916	297 282
Rahavarat 1.1.	297 282	334 818	299 008

EDELLISTEN
TILIKAUSIEN
YLIJÄÄMÄ

435,6

milj. euroa
(2023: 374,1)

OMAVARAISUUS
-ASTE

39,4 %

(2023: 38,0%)

VIERAS PÄÄOMA
PITKÄAIKAINEN

1 135,6

milj. euroa
(2023: 1 168,4)

VIERAS PÄÄOMA
LYHYTAIKAINEN

199,9

milj. euroa
(2023: 213,3)

1000 euroa	1.1.-31.3.2024	1.1.-31.3.2023	1.1.-31.12.2023
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	79 390	79 942	80 995
Aineelliset hyödykkeet	1 632 498	1 643 315	1 651 651
Sijoitukset	132 458	125 705	129 515
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 517	2 163	1 913
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	10 075	8 256	12 040
Saamiset	70 651	65 392	84 228
Rahoitusarvopaperit	193 421	229 644	143 408
Rahat ja pankkisaamiset	128 917	115 272	153 873
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 248 928	2 269 690	2 257 624
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	405 062	405 505	405 062
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	13	13	13
Arvonkorotusrahasto	121	396	121
Muut omat rahastot	12 433	12 625	12 433
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	435 625	374 145	378 214
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 834	52 992	60 252
VÄHEMMISTÖOSUUDET	17 287	14 839	16 496
PAKOLLISET VARAUKSET	23 526	23 354	23 223
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 512	4 097	4 856
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	1 135 608	1 168 438	1 129 127
Lyhytaikainen	199 908	213 286	227 827
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 248 928	2 269 690	2 257 624

1 000 euroa	Q1 2024	Q1 2023
Liikevaihto	72 073,09 ↑	63 784,73
Tuet ja avustukset	0,00 →	0,00
Tilikauden tulos	12 184,03 ↑	8 424,11
Oma pääoma	151 985,42 ↑	132 515,61

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Oman pääoman tuotto vähintään 10 % Suunnitellusti
- Osingonjakotavoite 2023 vuodelta 1 M€, maksetaan 2024 Suunnitellusti

•Kylmä alkuvuosi on nostanut ensimmäisen kvartaalin liikevaihtoa edellisvuoteen nähden.

•Investointeja päästöttömään energiantuotantoon ja energiaverkkoihin on jatkettu suunnitelman mukaisesti.

•Konsernimme uusi brändi-ilme sekä vastuullisuusohjelma julkistettiin maaliskuussa.

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %
 - Lahti Energia sähköverkko Oy: kaupunki 0 % / konserni 100 %

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023
Liikevaihto	10 294,83	↓	10 386,92
Tuet ja avustukset	0,00	↓	20,12
Tilikauden tulos	1 509,44	↓	1 772,88
Oma pääoma	63 813,17	↑	59 138,98

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Edellytysten luominen veteen ja vesiosaamiseen sekä ympäristökuormituksen vähentämiseen perustuvien tuote- ja palvelukonseptien muodostumiselle Suunnitellusti
- Kaupungille kuuluvan vastuun kantaminen hulevesien hallinnasta asemakaava-alueella kaupungin puolesta, erikseen sovittavalla tavalla Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto vähintään 10 %. Poikkeama
- Osingonjakotavoite 2023 vuodelta 1,2 M€, maksetaan 2024 Suunnitellusti

- Seudullinen vesihuolto-operointialue laajenee Heinolaan. Heinolan vesilaskutus aloitettu jo 3/2024.
- Jätevedenpuhdistamolla haasteita korkeasta teollisuuskuormituksesta johtuen.
- Konsernin riskitasoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Aqua Palvelu Oy: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Aqua Verkko Oy: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- LABIO Oy: kaupunki 0 % / konserni 83,43 %

LAHDENTALOT

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023
Liikevaihto	14 699,23	↑	13 553,87
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00
Tilikauden tulos	-714,96	↓	482,33
Oma pääoma	127 796,43	↑	126 816,05

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Oman pääoman tuotto vähintään 10 %.
  - Osallistuminen MAL-sopimuksen toteuttamiseen.
  - Turvallinen, kohuuhintainen ja energiatehokas vuokra-asuminen
  - Osingonjakotavoite 2023 vuodelta 550 000 euroa, maksetaan 2024
- Poikkeamia
Suunnitellusti
Suunnitellusti
Suunnitellusti

- Lahden Talot kävivät yhteistoimintalain 16.2 § mukaiset muutosneuvottelut koko henkilöstön kesken. Neuvottelut päättyivät helmikuun lopussa, muutokset työtehtäviin otetaan käyttöön asteittain kuluvan vuoden aikana. Uusi organisaatio on voimassa 1.5. alkaen.
- Asukastoimikuntien koulutuspäivä pidettiin 23.3.2024 Lahden Sibeliustalolla

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %
(Lahden Asunnot Oy, Lahden Palveluasunnot Oy)

- Uuden toiminnanohjausjärjestelmän (Jamix) käyttöönotto
- Tekoälyn hyödyntäminen hävikin vähentämisessä
- Toimenpiteet nuorten syömättömyyden kehityssuunnan muuttamiseen aloitettu eri sidosryhmien kanssa

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023
Liikevaihto	5 233,55	↑	4 214,42
Tuet ja avustukset	-0,78	↓	0,24
Tilikauden tulos	409,48	↑	317,47
Oma pääoma	1 504,03	↑	691,94

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Oman pääoman tuotto on positiivinen.
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden tyytyväisyyden jatkuva parantaminen

Suunnitellusti

Ei tiedossa

Omistususuudet: kaupunki 64,36 % / konserni 64,36 %

- Robottiikan suunnittelua palveluntuotannossa jatketaan ja otetaan käyttöön harkitusti. Omistaja-asiakkaiden kanssa jatketaan kustannussäästöihin tähtäävää palvelujen uudelleen organisointia.
- talous-, palkka- ja henkilöstöjärjestelmän kilpailutus
- henkilökuntaneuvostojen toiminnan käynnistäminen

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023
Liikevaihto	5 836,90	↑	5 633,74
Tuet ja avustukset	0,80	↓	8,31
Tilikauden tulos	150,47	↓	269,39
Oma pääoma	881,68	↑	824,49

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Aktiivinen osallistuminen Työllisyyden Kuntakokeiluun Suunnitellusti
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden tyytyväisyyden jatkuva parantaminen Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto positiivinen Suunnitellusti

Omistususuudet: kaupunki 56,34 % / konserni 56,65 %

- Yhtiön tulos vuodelle 2024 on budjetoitu miinusmerkkiseksi. Koko vuoden tulokseen tulee vaikuttamaan erityisesti biojätteiden kuljetusten aloitus ja niihin liittyvät aloituskustannukset.
- Ensimmäinen 3 kk meni kuitenkin suunniteltua paremmin ja alkuvuoden liikevaihto oli noin 0,5 miljoonaa euroa budjetoitua parempi. Liikevaihtoa on parantanut sekajätteen määrän vähenemisen pysähtyminen ja hienoinen nousu sekä myytävistä jätteistä saatavien hintojen nousu.

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023	
Liikevaihto	5 070,44	↑	4 095,54	
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	
Tilikauden tulos	359,46	↑	118,81	
Oma pääoma	6 710,76	↓	6 951,69	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Osingonjakotavoite 2023 vuodelta 59 000 euroa, maksetaan 2024 Suunnitellusti
- Korkea yhdyskuntajätteen kierrätysaste. Tavoitteena edellisvuotta korkeampi kierrätysaste ja kierrätysaste 2035 Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto vähintään 5 % Poikkeamia

Omistusosuudet: kaupunki 60,15 % / konserni 60,15 %
 - Salpamaa Oy: kaupunki 60,15 % / konserni 60,15 %

- Lahden Jäähalli Oy on saanut kaupungilta 1,1 M€ toiminta-avustusta hallin ylläpitämiseen ja välttämättömien rakenteiden korjauksiin. Kilpailutettu rakennuttaja konsultti kesän remontteihin.
- Kiinteistöjärjestelyjen osalta on kohde Saimaankatu 64 myyty tontti lahden kaupungille ja rakennus myytiin Sijoitusasunnoille.
- Samoin on myyty Suurhalli kiinteistökokonaisuus Lahden tilakeskukselle päätösten mukaan.
- Positiivinen hyvä tulos johtuu kiinteistöjen myyntivoitoista.

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023	
Liikevaihto	2 288,13	↓	2 300,15	
Tuet ja avustukset	1 100,00	↑	0,00	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tilikauden tulos	1 226,73	↑	147,06	
Oma pääoma	9 615,27	↑	8 304,52	

Tavoite

- Toimitilojen vuokrausasteen nousu viime vuodesta. Suunnitellusti
- Yhtiön käyttökate-%:n parantaminen viime vuodesta Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %
 Lahden Jäähalli kaupunki 0 %/konserni 100 %

- Hämeenlinnan kaupungin ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueen käyttöönotot ovat meneillään.
- Johtoryhmän täydennysrekrytointi saatu päätökseen. Essi Alaluukas aloittaa asiakkuusjohtajana 6.5.2024
- Uusien asiakkaiden käyttöönottojen lisäksi toteutetaan Lahden kaupungille sekä Hollolan ja Mäntsälän kunnalle käyttöönottoprojekteja. Poikkeuksellisen suuri projektimäärä lisää yhtiön operatiivista riskitasoa

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023	
Liikevaihto	3 969,01	↑	2 775,04	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	
Tilikauden tulos	201,75	↑	-8,55	
Oma pääoma	3 404,28	↑	3 204,59	

Tavoite

- Oman pääoman tuotto positiivinen Suunnitellusti
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden tyytyväisyyden jatkuva parantuminen. Suunnitellusti
- Järjestelmäuudistus-hankkeen laadukas ja tehokas läpivienti. Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 50,88 % / konserni 52,98 %

- Henkilöstöresurssit ovat olleet alkuvuoden ajan todella niukat. Noin puolet Työterveys Wellamon työsuhteisesta henkilöstöstä on siirtynyt jo loppuvuoden 2023 ja alkuvuoden 2024 aikana muille työnantajille työskentelemään. Jäljelle jääneellä henkilöstöllä on noin 40 % käytettävissä olevasta työajasta mennyt työllistymisvapaiden ja vuosilomavuoden 2024 vuosilomien pitämiseen.
- Koska yhtiön toimintaa ajetaan alas, tilikauden 1.1.-31.3.2024 liikevaihto ja tulos selviävät vasta toukokuussa; sekä osto- että myyntikirjauksia ensimmäiselle vuosineljännekselle tehdään vielä huhtikuun loppuun asti.

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023	
Liikevaihto	1 417,37	↓	1 949,93	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	
Tilikauden tulos	11,76	↓	282,95	
Oma pääoma	1 804,11	↓	1 815,88	

Tavoite

- Kaupungin työnantaja-aseman tukeminen työhyvinvointia ja työssä jaksamista edistävillä
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden sekä henkilöstötyytyväisyyden jatkuva parantaminen.
- Työterveys Wellamon toiminnan hallittu alasajo toteutetaan vuoden 2024 kesällä

Omistusosuudet: kaupunki 59,60 % / konserni 59,92 %

- Epävarmasta taloustilanteesta huolimatta myös uusia investointi- ja kehityshankkeita käynnistetty Ladecin asiakasyrityksissä. Uusien yritysten perustanta vaisua koko maassa.
- Ladecin strategian toimeenpano käynnistynyt suunnitellusti
- Ladecista maakunnallinen elinvoimayhtiö vuoden 2025 alusta
- Liikevaihto ja tulos ennakoidulla tasolla

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023	
Liikevaihto	841,08	↑	833,19	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	
Tilikauden tulos	9,26	↑	3,50	
Oma pääoma	1 541,31	↑	1 481,98	

Tavoite

- Kehittämispalvelut kasvaville ja kehittyville yrityksille - tavoite: yli 40 yritystä TeamFinland-palvelujen piiriin Poikkeamia
- LADEC:n rooli työvoiman saatavuuden edistämisessä ja TE-palvelujen kokonaisuudessa määritelty. Suunnitellusti
- Neuvonta- ja kehittämispalveluissa vuosittain 1 500 Suunnitellusti
- Strategisten kasvukumppanuuksien malli alueella käytössä kasvavien ja investoivien yritysten tueksi. Suunnitellusti
- Toiminta-alueen laajenemisen edistäminen LADEC:n omilla toimilla. Suunnitellusti
- Yrityshankinta/sijoittumispalvelut -tavoite: alueelle sijoittuvissa yrityksissä yli 120 työpaikkaa LADEC:n Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 82,5 % / konserni 82,5 %

- Kansainvälisistä ja kansallisista suur tapahtumista matkailun osalta maksimaalinen hyöty ja tapahtumiin valmistautuminen. Tapahtumien aikana isännöidään kansainvälistä mediaa sekä kansainvälisiä matkanjärjestäjiä. Lahden seudulla toteutuvat kansainväliset ja kansalliset tapahtumat, joista suurimpana toukokuussa U19 Naisten Salibandyn MM-kisat.
- Hotelli-investointien edistäminen yhteistyössä LADECin ja Lahden kaupungin kanssa. Erityisesti erilaisten matkailuun liittyvien laskelmien tekeminen NCC:lle ja Luhta-Kiinteistöille.
- Kahdeksaan kansainväliseen matkailun myyinnedistämistapahtumaan osallistuminen; mm. Hollanti, Japani, Kiina, Espanja

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023	
Liikevaihto	1 035,49	↑	720,13	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	
Tilikauden tulos	1,71	↑	1,00	
Oma pääoma	367,66	↑	365,68	

Tavoite

- Kansainvälisten majoitusvuorokausien pitkän aikavälin kasvu yli 3 % ja kotimaisten majoitusvuorokausien kasvu yli 4 %. Suunnitellusti
- Kansainvälisten majoitusvuorokausien pitkän aikavälin kasvu yli 3 % ja kotimaisten majoitusvuorokausien kasvu yli 4 %. Poikkeamia
- Sijoituksen nousu Suomen suosituimpien kongressialueiden joukkossa. Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 52,90 % / konserni 52,90 %

- Yhtiö ei saa enää kaupungin toiminta-avustusta
- Vuodelle 2024 jouduttu kirjaamaan perutun MXGP 2024 peruutusmaksua 150 000 €
- Sibeliustalon osalta tehty uusi vuokrasopimus vuodelle 2024

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023	
Liikevaihto	1 360,47	↓	1 581,88	
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tilikauden tulos	-544,68	↑	-723,19	
Oma pääoma	-2 696,92	↓	-99,79	

Tavoite

- Hallien käyttöasteen parantaminen edellisestä vuodesta. Poikkeamia
- Lahden aseman vahvistaminen kasvavana ja elinvoimaisena tapahtumakaupunkina Suunnitellusti
- Vuonna 2024 vierailijoita on yli 400 000 Ei tiedossa
- Yhtiön toiminnan liiketaloudellinen tehokkuus kasvaa Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Vuoden 2024 tuloksen ennustetaan olevan budjetin mukainen
- Tilojen asetettu käyttöastetavoite 95 % ei ole tällä hetkellä täyttynyt käyttöasteen ollessa noin 91 %
- 1.1.2024 on vapautunut noin 900 m² tilaa ja 1.3.2024 lähtien noin 400 m², joka aiheuttaa haasteen käyttöastetavoitteen saavuttamisessa

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023	
Liikevaihto	777,21	↑	771,70	
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tilikauden tulos	133,52	↓	151,96	
Oma pääoma	15 654,49	↑	15 113,89	

Tavoite

- Merkittävä osallistuminen hiilineutraalin rakentamisen innovaatioverkoston toimintaan. Suunnitellusti
- Rakennuksissa toimivien korkeakoulujen ja yritysten yhteistyön tiivistäminen. Suunnitellusti
- Tilojen täyttöaste vähintään 95 % Poikkeamia

Omistusosuudet: kaupunki 54,60 % / konserni 54,60 %

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023	
Liikevaihto	17 009,21	↑	16 185,74	
Tuet ja avustukset	290,97	↑	179,50	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tilikauden tulos	-196,27	↑	-634,16	
Oma pääoma	96 654,07	↑	94 478,32	

1 000 euroa	Q1 2024		Q1 2023	
Liikevaihto	611,25	↑	590,32	
Tuet ja avustukset	11,57	↓	46,00	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tilikauden tulos	-147,34	↓	-91,38	
Oma pääoma	1 261,81	↓	1 464,41	

Omistussosuudet: kaupunki 63,86 % / konserni 65,61 %
Kuntayhtymän 100 % luvut

Omistussosuudet: kaupunki 58,08 % / konserni 58,08 %
(Päijät-Hämeen pelastuslaitos)
Kuntayhtymän 100 % luvut

- P-Kartanon käyttöasteen lisääminen ja kk-paikkojen myynti
- P-Hansan peruskorjauksen 2. osan valmistuminen aikataulussaan
- Yhteistyö ja verkostoituminen alueella ja alalla
- Kasvavien ylläpitokustannusten kattaminen liikevaihdon kasvun kautta

1 000 euroa	Q1 2024	Q1 2023
Liikevaihto	803,34 ↑	630,54
Tuet ja avustukset	0,00 →	0,00
Tilikauden tulos	45,49 ↑	-33,48
Oma pääoma	9 505,91 ↑	9 400,76

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Aktiivinen osallistuminen kaupunkitasoiseen pysäköintiratkaisujen suunnitteluun. Suunnitellusti
- Latausinfraan kehittäminen ja latauspisteiden vuosittainen lisääminen. Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto positiivinen. Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

Paavolakiinteistöt Oy

- Vuoden 2024 tuloksen ennustetaan olevan reilusti tappiollinen
- Loppuvuoden 2024 tavoite on Kirkkokatu 27 -kiinteistön tai Paavolakiinteistöt Oy -yhtiön myynti. Yhtiön hallitus sekä omistaja Lahden kaupunki ovat myös linjanneet, että kiinteistöön voidaan etsiä vuokralaisia. Kirkkokatu 27 -kiinteistöstä on vuokrattu vajaa 40 %
- Yhtiölle ei ole asetettu erillisiä yhtiökohtaisia tavoitteita

1 000 euroa	Q1 2024	Q1 2023
Liikevaihto	64,58 ↓	368,71
Tuet ja avustukset	0,00 →	0,00
Tilikauden tulos	-121,46 ↓	159,40
Oma pääoma	8 448,46 ↑	8 326,27

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Lahden kaupunginhallitus teki 4.12.2023 päätöksen antaa anteeksi Lahti Events Oy:n velat ja luottolimiitin korkosaatavineen.
- KOKO Lahti Oy:n hallitus teki omistajapoliittisen ohjeen pohjalta päätöksen 16.1.2024 antaa anteeksi Lahti Events Oy:n velat.
- Lahden kaupunginhallitus päätti, että Lahti Events Oy tulee purkaa viivytyksettä.
- Lahden kaupunginhallitus hylkäsi kokouksessaan 4.3.2024 oikaisuvaatimuksen 4.12.2023 tehtyyn päätökseen velkojen anteeksiantamisesta. Valitusaika hallinto-oikeuteen on vielä käynnissä

1 000 euroa	Q1 2024	Q1 2023
Liikevaihto	0,00 ↓	4,97
Tuet ja avustukset	0,00 →	0,00
Tilikauden tulos	-10,86 ↑	-113,92
Oma pääoma	-6 899,55 ↓	-6 782,51

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Omistusosuudet: kaupunki 0 % / konserni 100 %

Liitteet

- Lahti-kaupungin liitteet
- Sanastositteet

Kaupungin tuloslaskelma (ulkoinen, ei sisäisiä eriä)

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA (1 000€)	1.1.-31.3.2024	1.1.-31.3.2023	1.1.-31.12.2023
Myyntituotot	6 593	5 742	25 785
Maksutuotot	3 239	3 009	12 641
Tuet ja avustukset	5 744	6 510	13 709
Muut toimintatuotot	7 804	6 039	57 081
Toimintatuotot	23 380	21 299	109 216
Valmistus omaan käyttöön	0	0	1 302
Palkat ja palkkiot	-34 766	-32 576	-143 214
Eläkekulut	-7 740	-7 253	-31 332
Muut henkilösivukulut	-983	-1 264	-5 400
Henkilöstökulut	-43 489	-41 093	-179 947
Palvelujen ostot	-35 617	-33 344	-137 745
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-5 002	-5 188	-19 885
Avustukset	-8 412	-8 167	-37 628
Muut toimintakulut	-9 055	-8 696	-37 309
Toimintakulut	-101 575	-96 488	-412 513
TOIMINTAKATE	-78 195	-75 189	-301 995
Verotulot	71 779	107 301	304 843
Valtionosuudet	19 092	22 501	90 872
Rahoitustuotot ja -kulut	2 442	2 053	1 044
VUOSIKATE	15 117	56 666	94 764
Poistot ja arvonalentumiset	-13 366	-11 966	-52 478
Satunnaiset erät	0	0	-1 025
TILIKAUDEN TULOS	1 752	44 700	41 261
Tilinpäätössiirrot	0	0	144
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 752	44 700	41 404

Kaupungin rahoituslaskelma (ulkoinen, ei sisäisiä eriä)

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA (1 000€)	1.1.-31.3.2024	1.1.-31.3.2023	1.1.-31.12.2023
<u>Toiminnan rahavirta</u>	12 016	55 506	73 862
Vuosikate	15 117	56 666	94 764
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-3 101	-1 160	-20 902
<u>Investointien rahavirta</u>	-20 749	-11 422	-42 794
Investointimenot	-24 135	-12 695	-81 671
Rahoitusosuudet investointeihin	0	100	671
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 385	1 174	38 206
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-8 733	44 084	31 068
<u>Rahoituksen rahavirta</u>			
<u>Antolainauksen muutokset</u>	842	842	35 221
Antolainasaamisten lisäykset	0	-13	-8
Antolainasaamisten vähennykset	842	854	35 229
<u>Lainakannan muutokset</u>	47 645	8 964	-69 303
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	450	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-500	-850	-76 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos	48 145	9 364	7 597
<u>Oman pääoman muutokset</u>	0	0	308
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	-14 754	-8 721	-4 995
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	52	-418	575
Vaihto-omaisuuden muutos	-5	32	38
Saamisten muutos	1 400	12 198	19 346
Korottomien velkojen muutos	-16 200	-20 534	-24 955
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	33 734	1 084	-38 770
Rahavarojen muutos	25 001	45 168	-7 702
Rahavarat 31.12.	291 353	319 222	266 352
Rahavarat 1.1.	266 352	274 054	274 054

Kaupungin tase (ulkoinen, ei sisäisiä eriä)

KAUPUNGIN TASE (1 000€)	1.1.-31.3.2024	1.1.-31.3.2023	1.1.-31.12.2023
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	67 895	67 942	69 506
Aineelliset hyödykkeet	678 424	659 764	666 372
Sijoitukset	485 310	518 308	486 110
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	398	342	561
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	93	94	88
Saamiset	34 271	45 444	35 671
Rahoitusarvopaperit	182 631	217 696	132 631
Rahat ja pankkisaamiset	108 722	101 526	133 721
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 557 746	1 611 117	1 524 661
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	405 062	404 669	405 062
Arvonkorotusrahasto	80	80	80
Muut omat rahastot	11 268	11 009	11 268
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	254 765	213 060	213 360
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 752	44 700	41 404
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	30 288	30 691	30 288
PAKOLLISET VARAUKSET	11 416	13 257	11 416
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 985	1 884	3 097
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	610 020	684 984	610 020
Lyhytaikainen	230 110	206 783	198 665
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 557 746	1 611 117	1 524 661

Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

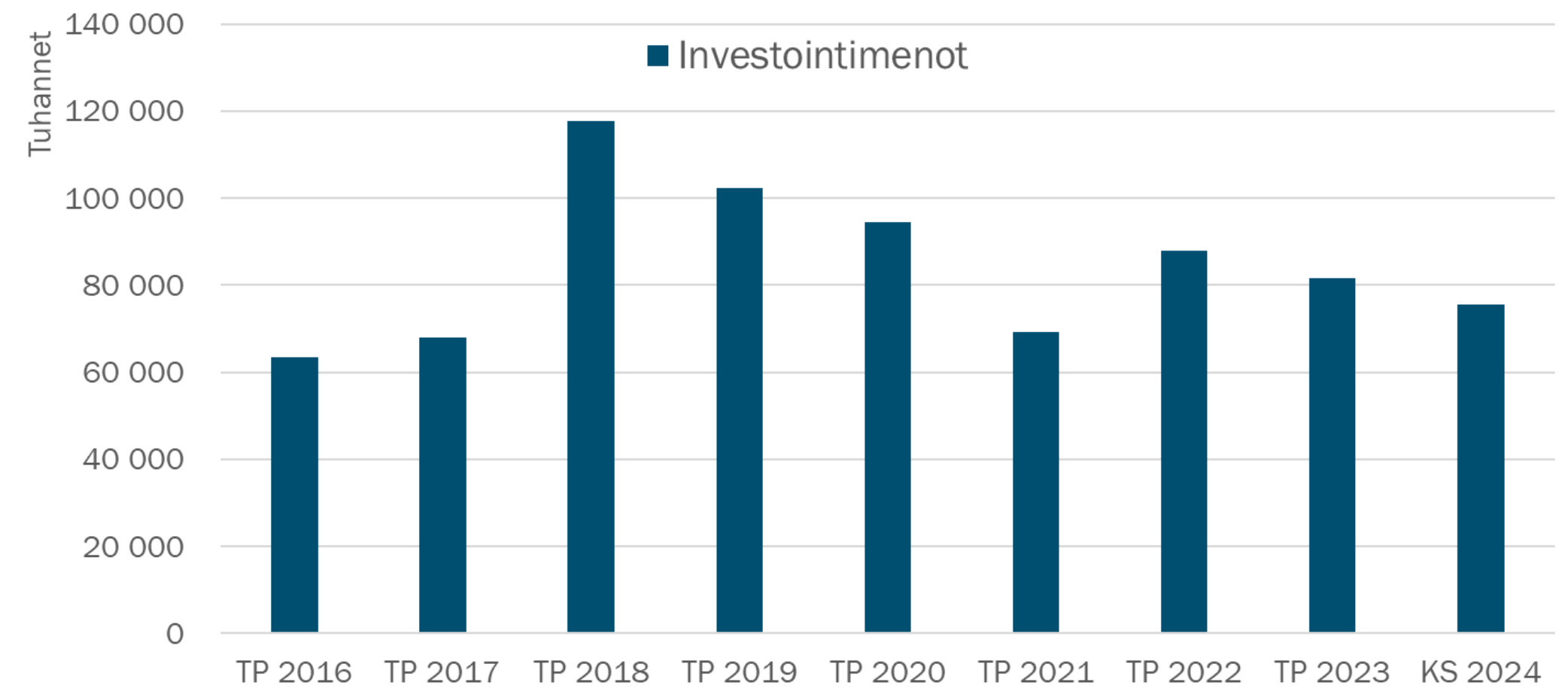
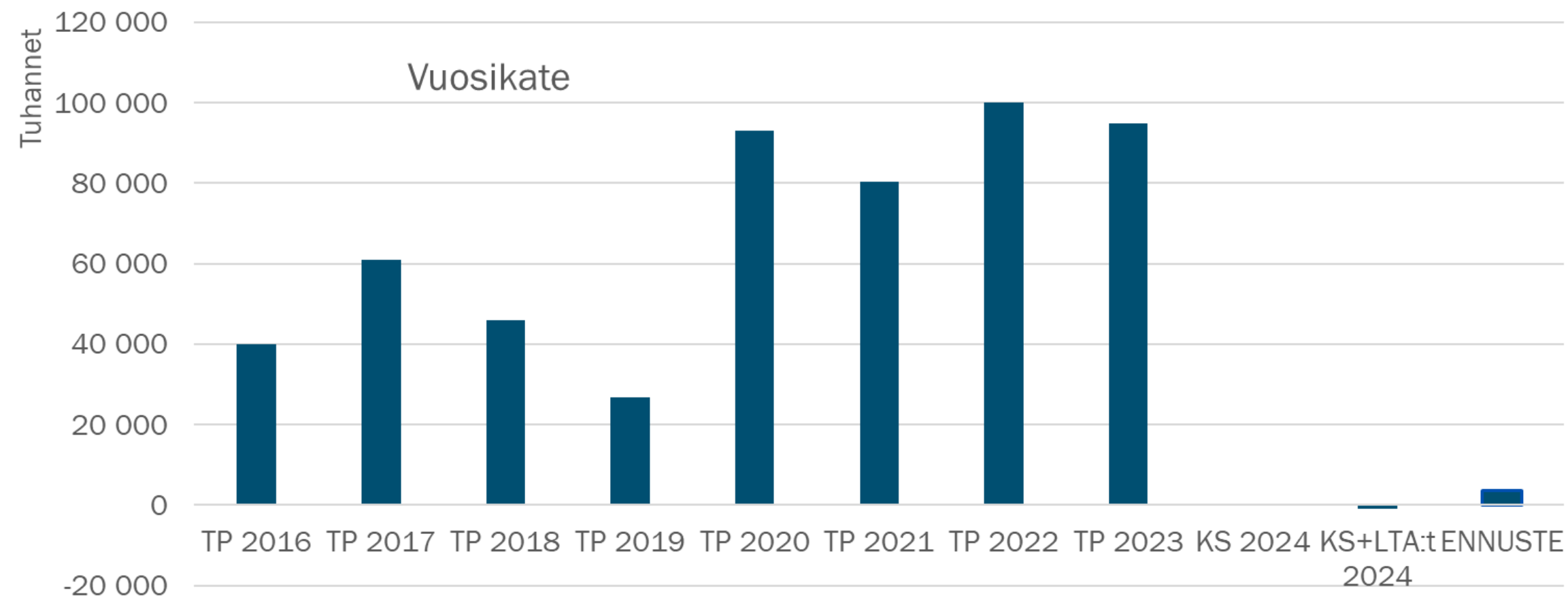
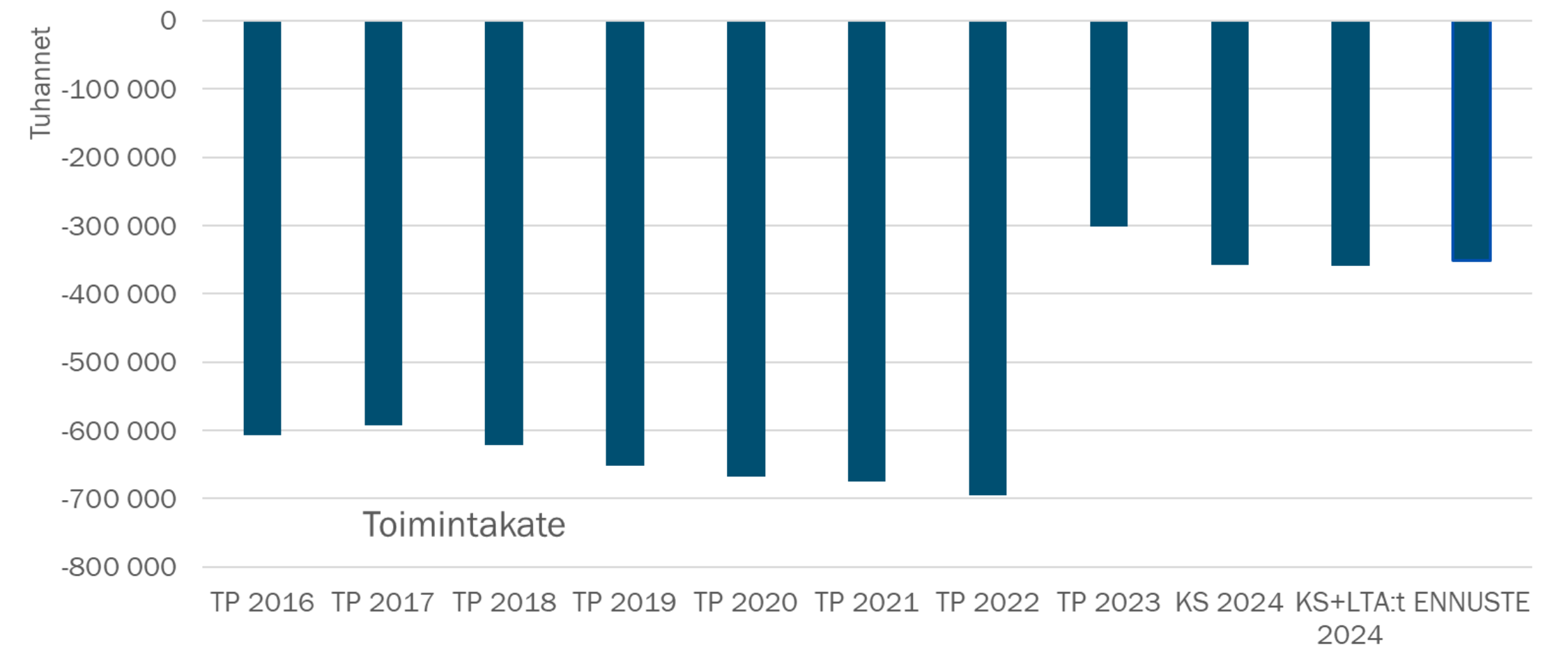
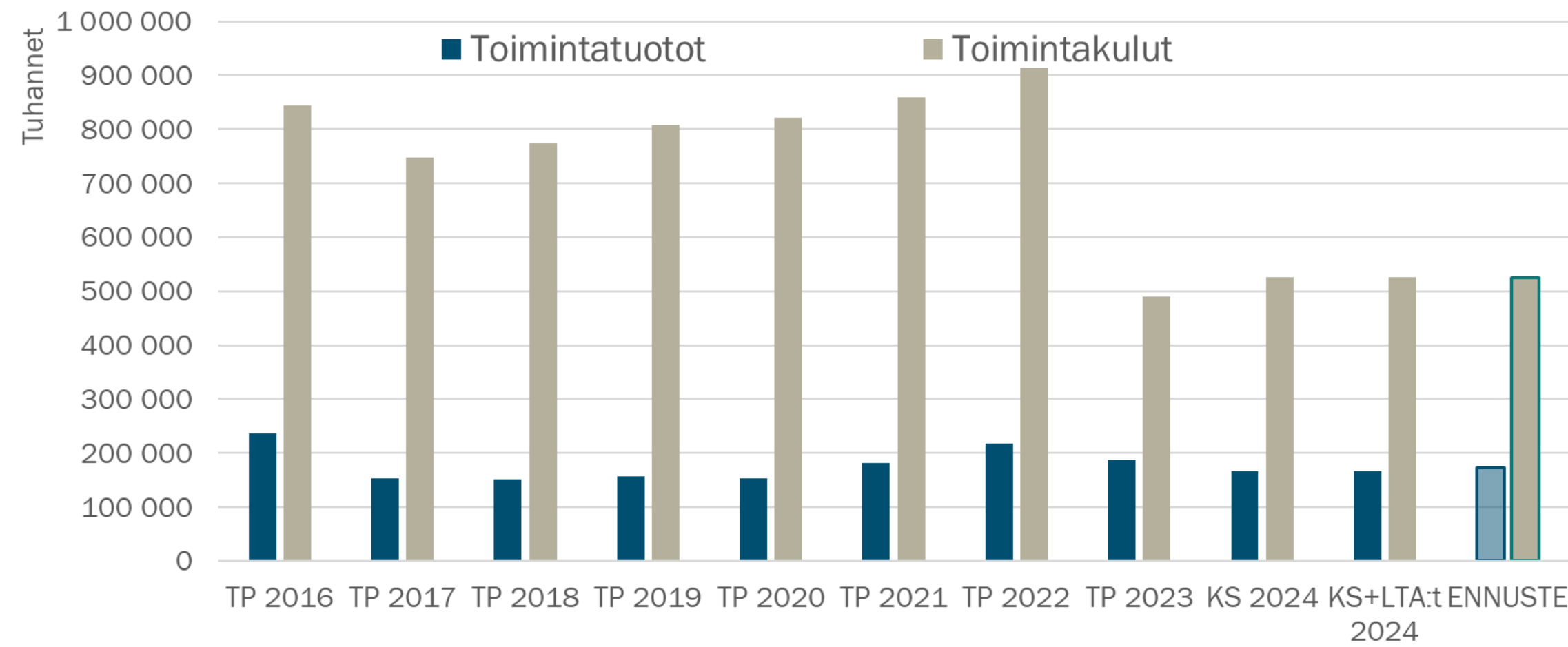
	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma ed.vuosi	Toteuman muutos%	Tilinpäätös ed.vuosi	TA/TP muutos%
▲							
Toimintatuotot	166 422	42 928	25,8	40 702	5,5	187 265	-11,1 %
Valmistus omaan käyttöön	1 114					1 302	-14,4 %
Toimintakulut	-526 398	-121 923	23,2	-115 891	5,2	-490 562	7,3 %
TOIMINTAKATE	-358 861	-78 995	22,0	-75 189	5,1	-301 995	18,8 %
VEROTULOT	287 241	71 779	25,0	107 301	-33,1	304 843	-5,8 %
VALTIONOSUUDET	76 159	19 092	25,1	22 501	-15,2	90 872	-16,2 %
Korkotuotot	18 098	5 645	31,2	4 602	22,7	22 141	-18,3 %
Muut rahoitustuotot	3 232	2 908	90,0	2 653	9,6	4 917	-34,3 %
Korkokulut	-26 248	-6 100	23,2	-5 192	17,5	-22 648	15,9 %
Muut rahoituskulut	-643	-11	1,8	-10	9,8	-3 366	-80,9 %
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT	-5 561	2 442	-43,9	2 053	19,0	1 044	-632,5 %
VUOSIKATE	-1 022	14 317	-1 400,8	56 666	-74,7	94 764	-101,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-55 173	-13 366	24,2	-11 967	11,7	-53 517	3,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-56 195	952	-1,7	44 699	-97,9	41 247	-236,2 %

Investointien toteuman seuranta (1 000 euroa)

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	TP edv.	Edv%
Arvopaperit ja osuudet						
Tulot		23			132	
Menot	-1 500	-48	3,2		-4 312	
Netto	-1 500	-25	1,6		-4 181	
Irtain omaisuus						
Menot	-7 523	-416	5,5	-931	-6 960	13,4
Netto	-7 523	-416	5,5	-931	-6 960	13,4
Julkinen käyttöomaisuus						
Tulot	657			100	623	16,0
Menot	-28 228	-1 247	4,4	-3 300	-47 056	7,0
Netto	-27 571	-1 247	4,5	-3 200	-46 432	6,9
Kiinteä omaisuus						
Tulot	8 120	3 269	40,3	1 174	2 369	49,5
Menot	-3 500	-600	17,1	-331	-1 869	17,7
Netto	4 620	2 669	57,8	843	499	168,8
Talonrakennus						
Tulot	1 893	893	47,2		35 754	
Menot	-54 735	-21 824	39,9	-8 134	-21 473	37,9
Netto	-52 842	-20 931	39,6	-8 134	14 281	-57,0
Kokonaistulos						
Tulot	10 670	4 185	39,2	1 274	38 878	3,3
Menot	-95 486	-24 135	25,3	-12 695	-81 671	15,5
Netto	-84 816	-19 949	23,5	-11 422	-42 793	26,7

Talouden toteuman seuranta, vuosivertailut (1 000 euroa)

Rahoitus, lainannostosuunnitelman toteutuminen

Myöntämisvaltuus, 1 000 euroa	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Lyhytaikainen luotto (ottolainat)	250 000	0	250 000
Määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille (antolainat)*	120 000	0	120 000
Suojautumistoimenpiteet korko- ja valuuttariskeiltä (johdannaissopimukset)	200 000	0	200 000
Määräraha, 1 000 euroa			
Ottolainat			
Pitkäaikainen, lisäykset	94 000	0	94 000
Pitkäaikainen, vähennykset	-64 000	-500	-63 500
Lyhytaikainen, nettomuutos	0	0	0
Netto	30 000	-500	30 500
Antolainat, pysyvät vastaavat (pitkäaikainen)			
Lisäykset	30 000	0	30 000
Vähennykset	-46 943	-842	-46 100
Netto	-16 943	-842	-16 100

Luvuissa ei ole otettu huomioon konsernitilien saldoja.

Lyhytaikaisen lainan nettomuutos ilmaisee arvioidun tilanteen talousarviovuoden lopussa ja käytetty määrä voi vaihdella vuoden aikana.

Lyhytaikaisen lainan nostolle on valtuutus maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi 250 milj. euroon asti.

*Valtuuden enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista johtuvaa luoton myöntämistä (lainan ennenaikainen takaisin maksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla).

Rahoitus, vahinkorahasto

		Pääoma 1 000 euroa	Markkina-arvo 1 000 euroa	Tuotto-odotus (netto)	Toteutunut tuotto
Ålandsbanken	Asuntorahasto	3 600	3 847	4-6 %	Salkku, sijoituksen alusta (12/2013) 63,45 %, 12 kk -3,6 % (tiedot 31.3.2024)
Ålandsbanken	Tonttirahasto	2 000	2 649	4 %	
OP	OP-Metsänomistaja	2 000	3 049	4 %	Rahasto, sijoituksen alusta (12/2016) 69,2 %, 12 kk 9,47 % (tiedot 31.3.2024)
Hämeen Osuuspankki (tilivarat)		3 625	3 625		0 %

Ålandsbanken Asuntorahasto Erikoissijoitusrahasto, C-sarja:

Uudet, pienemmät vuokra-asunnot kasvukeskuksissa, pääasiassa pääkaupunkiseudulla, omistusaika enintään 10 vuotta.

Ålandsbanken Tonttirahasto Erikoissijoitusrahasto, B-sarja:

Kasvualueilla rakennusyrityksille ja asunto-osakeyhtiöille vuokralle tarjottavat asuintalotontit. Vuokra-ajat yleensä 25 vuotta.

OP-Metsänomistaja Erikoissijoitusrahasto, B-osuus

Suomessa sijaitsevat maantieteellisesti ja kokoluokittaisesti hajautetut metsäkiinteistöt.

MARKKINA-ARVO

13,1

milj. euroa

SIJOITETTU PÄÄOMA

11,2

milj. euroa

PERUSPÄÄOMA

10,4

milj. euroa

Sanastositteet

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimielimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetointi, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toimintatuotot** = toiminnasta saadut myynti-, maksu-, vuokra- ja muut tuotot sekä saadut tuet ja avustukset
- **Toimintakulut** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, vuokratulot sekä muut toimintakulut
- **Valmistus omaan käyttöön** tuloslaskelmakaavassa = tuloslaskelman oikaisu, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tulokseen eliminoidaan, kun valmistuksen menot sisältyvät tuloslaskelman menoihin
- **Toimintakate** = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakatteeseen lasketaan mukaan valmistus omaan käyttöön -tuloutuserä
- **Vuosikate** = toimintakatteeseen lisätään verorahoitus sekä rahoituserät, tunnusluku kuvaa poistojen kattamiseen käytettävissä olevaa määrärahaa
- **Tilikauden tulos** = kuvaa tilikauden aikaista taloudellista tulosta
- **Ylijäämää taseessa** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotaso tai muu osakokonaisuus
- **Rahoituskovenantti** = rahoitussopimukseen sisältyvä talouden tunnuslukuihin sidottu erityisehto

Väestö

- **Luonnollinen väestölisäys** = syntyneiden enemmisyys eli elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus
- **Kuntien välinen nettomuutto** = kuntien välisen tulo- ja lähtömuuton erotus
- **Nettomaahanmuutto** = nettosiirtolaisuus eli maahan- ja maastamuuton erotus
- **Väkiluvun korjaus** = väkiluvun rekisterikorjaukset, jotka aiheutuvat pääsääntöisesti muuttotietoihin jälkikäteen tehdyistä korjauksista
- **Kokonaisuutos** = väestölisäys + väkiluvun korjaukset
- **Väestölisäys** = syntyneiden enemmyden ja kokonaisnettomuuton summa

Työllisyys

- **Työttömyysaste** = työttömien prosenttiosuus työvoimasta
- **Nuorisotyöttömyys** = 15-24-vuotiaiden työttömien prosenttiosuus suhteessa saman ikäiseen väestöön
- **Työhaun kesto** = työhaun kesto vuorokausina
- **Aktivointiaste** = aktiivisten työvoimapolitiittisten palvelujen piirissä olevien prosenttiosuus suhteessa työttömiin työnhakijoihin ja palvelujen piirissä oleviin
- **Työmarkkinatuen kuntaosuus** = kunnan maksuosuus työttömyyden perusteella maksetusta työmarkkinatuesta, jonka osuus on sitä suurempi, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä